

Petak, 2. novembar 2005.

Svedok Vlatko Vuković

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs (Nice), možete da nastavite. Vaš mikrofون nije uključen.

TUŽILAC NAJS: Hvala, časni Sude. Nekoliko preliminarnih pitanja kako bismo uštedeli na vremenu, nadam se. Prvo da se pozabavim sa dva potencijalna dokazna predmeta koje je svedok doneo. Postoji ovde jedan pamflet koji nisam u mogućnosti ni da prihvatim ni da odbijem ili da osporavam, jer on tvrdi da je to letak koji je NATO bacio i ja nemam tu nikakav stav. Drugo, transkript između navodne komunikacije između pilota i baze je nešto čime se bavi dokazni predmet D323, a to je izveštaj tužiocu o NATO bombardovanju koji je optuženi ponudio i to može da se nađe u paragrafu 66 koji ću staviti na grafoskop i onda objaniti svoj stav u vezi s tim. Tvrdi se, navodno na osnovu jednog izvora, da je izveštaj u dosijeu Tužilaštva. To je paragraf 66. Da, to je to. Jedan izvor tvrdi, da je jugoslovenska televizija prenosila napad na Đakovicu (Gjakove) 15. aprila 1999. godine i zabeležila razgovor između jednog pilota aviona F-16 koji je učestvovao u napadu i AVAKSA (AWACS). Ovaj razgovor navodno pokazuje da je napad na konvoj bio nameran i da je pilot britanskog Harijer-a (Harrier) savetovao pilota F-16 da se konvoj uglavnom sastoji od traktora i civila. Pilotu F-16 je tada navodno rečeno da je bez obzira na to konvoj legitiman vojni cilj i date su mu instrukcije da puca. Ovaj isti izveštaj takođe tvrdi da je konvoj napadnut kasetnim bombama i ukazuje na ostatke bombi i kraterne koji su ostali na mestu. Međutim, ove tvrdnje i kada je reč o gore navodnom znanju pilota da je reč o civilnom konvoju i oružju koje je korišćeno, nisu potvrđene od strane bilo kog drugog izvora. I posto nije identifikovan nijedan drugi izvor, naš stav ostaje isti i mi želimo da obavestimo Pretresno veće da se naš stav nije promenio u vezi sa tim da je reč o jedinom izvoru na koji se ovde poziva.

SUDIJA BONOMI: Sada je identifikovano nekoliko izvora i svedok je rekao da je to bilo na televiziji, tako da to treba dalje da se ispita.

TUŽILAC NAJS: Mi ćemo početi proces ispitivanja odmah, međutim, treća stvar koju želim da pomenem je da stav svedoka da u Beloj Crkvi (Bellacerke) nije bilo nikakvih akcija OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) je nešto što ne može da bude jasnije od toga. Pretresno veće se seća, a ako se ne seća želim da ponovo skrenem vašu pažnju na to da se u knjizi heroja koji su poginuli na strani OVK pominje 10 imena koji odgovaraju imenima ljudi koji su poginuli u Beloj Crkvi i tu je sedam članova prezimena Popaj (Popaj) i još tri imena. Nema nikakvog objašnjenja u toj knjizi, odnosno, zašto u toj knjizi se pominju ta imena, a ne neka druga imena aktivnih članova OVK i ja želim da skrenem pažnju Pretresnom veću u slučaju da je nešto tako promaklo, ali neću pitati svedoka ništa u vezi s tim. I na kraju me to dovodi do sledeće tačke u unakrsnom ispitivanju. Svedok je juče, koristeći reč "čišćenje" počeo da daje objašnjenje da se ta reč koristi za razdvajanje i ja sam intervenisao sugerišući da on ni u jednoj situaciji ranije nije koristio izraz "odvajati" i zamolio sam ga da pažljivo razmotri svoj stav. A onda je uvaženi sudija Robinson (Robinson) rekao da je svedok ranije tog dana koristio taj izraz. Moram da kažem da sam u tom trenutku pomislio da je uvaženi sudija pogrešio i proverio sam transkript i situacija je izgleda takva da je reč "odvajanje", "razdvajanje" kao objašnjenje ili definicija reči "čišćenje" koristio Đošan u svom odloženom unakrsnom ispitivanju. I, u stvari, ono što se desilo je sledeće i ja bih zamolio svedoka da sledi ovo, jer ću imati još dva pitanja za njega. U odsustvu ovog svedoka, a to je bilo na 433. dan i to je stranica 45950 ja sam mu postavio pitanje u vezi sa načinom na koji je to prevedeno. Ja sam rekao: "Čišćenje je prevedeno kao "čišćenje terena", da li to takođe znači i etničko čišćenje?" Đošan je rekao: "Ne, čišćenje znači odvajanje dobrih od loših". Ja sam pitao: "Je li tako?" a on je odgovorio: "Ako uzmete tu reč, to znači odvajanje terorista od ostatka stanovništva". Koliko se ja sećam, a to sam proverio pregledom *LiveNotes*, nigde dalje nije pomenuta reč "razdvajanje" kao sinonim koji bi definisao ovaj izraz, sve do juče u 12.24.59 kada je svedok dao odgovor kakav je dao i ukoliko se ne pokaže da ja grešim, a postoji deo transkript gde je to rekao ovaj svedok ...

SUDIJA ROBINSON: Ja sam mislio da je juče ranije to rečeno. Đošan nije juče svedočio.

TUŽILAC NAJS: Ne, nije. Ja sam proverio transkript i reč "separartion" ili "odvajanje" se jednostavno ne pojavljuje.

SUDIJA ROBINSON: U redu.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: E pa, sa ovim uvodom, gospodine Vukoviću, kada ste vi juče upotreбили tu reč rekli ste sledeće: "To se odnosi na čišćenje kao isključivu operaciju protiv terorista, kao što koristite reč 'čišćenje' u svakodnevnom životu kada odvajate dobro od lošeg". Tu ste tu frazu upotreabili. Želeo bih da znam zašto ste vi iznenada odlučili da koristite tu definiciju "odvajanje", tu konkretnu reč?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja uopšte nisam odlučio iznenada da koristim tu frazu, nego sam pokušavao, ali vi niste dozvolili, prekinuli ste me u pola rečenice, dozvoljavali da vam objasnim na šta se misli kad se u vojnoj terminologiji upotrebljava taj pojam. A, inače, u dugačkom uvodu rekli ste jednu stvar koja nije tačna. Znači, ja nikad nisam izjavio da uopšte nije bilo dejstava u Beloj Crkvi. Otkud ja znam? Možda ih je bilo juče. Ja sam tačno izjavio da uopšte nije bilo dejstava 25. oktobra u Beloj Crkvi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Vukoviću, možemo li da se fokusiramo na pitanje koje sam vam upravo postavio, a to je korišćenje reči "čišćenje" i njene definicije u smislu razdvajanja ili odvajanja. Moja tvrdnja je vrlo jednostavna, a to je da između prvog dana vašeg iskaza i prvog dana mog unakrsnog ispitivanja, kada sam vam postavljao pitanja samo 10 minuta, mora da ste vi sa nekim razgovarali, bilo sa samim Đošanom ili sa nekim drugim ko vam je objasnio kako da se izvučete iz tog problema koji stvara upotreba reči "čišćenje". Da li je to ono što se desilo?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Prvo, ja uopšte nisam ni u kakvom problemu. Izgleda da ste vi u problemu, a dobro znate i vi, a i ja, da je u fazi svedočenja...

SUDIJA ROBINSON: Pukovniče, pukovniče, odgovorite na pitanje. Tvrdi se da ste vi sa nekim razgovarali ko vas je savetovao kako da izađete iz te situacije sa rečju "čišćenje" time što ćete dati značenje odvajanja dobrog od lošeg. Da li ste vi sa bilo kim o tome razgovarali?

SVEDOK VUKOVIĆ: Ni sa kim nisam razgovarao vezano za ovaj proces jer je to zabranjeno svedoku u fazi svedočenja. Čak i kasnije ne sme da govori sa potencijalnim svedocima. Ja se toga u potpunosti pridržavam. Ne bih valjda dovodio sebe i svoju porodicu u situaciju da me vi kaznite nekom merom koja je inače predviđena. Dakle, nisam ni sa kim razgovarao o ovom slučaju, pa ni o tom pojmu koji navodi gospodin Najš.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju, da li ste vi videli Đošanovo svedočenje, da li ste čitali u novinama pregled tog svedočenja koje je onda moglo da utiče na vas i da kažete ovo što ste rekli?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najš, ja nisam bio u situaciji da vidim svedočenje generala Đošana, a inače ovde ne kupujem novine od kada sam došao, jer imam pametnija posla da radim. Došao sam po jednom sasvim drugom zadatku. Naporno mi je i ovo što radim, a ne još da čitam novine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Časni Sude, mi imamo definicije iz hrvatskog i srpskog rečnika, dakle, hrvatsko-engleskog i srpsko-engleskog rečnika. Mislim da ne bi bilo korisno da postavljam pitanja svedoku u vezi sa definicijom reči, tako da mogu da vam kažem da se reč "odvajanje" ne pojavljuje u tim definicijama. Možemo li sada da se pozabavimo još jednim detaljem pre nego što ostavimo temu Bele Crkve? Juče sam vam rekao da nema dokaza da su zgrade oštećene u Beloj Crkvi nakon 25. marta. Tu je potrebna jedna ispravka. Ako bismo sada mogli da stavimo na grafoskop stranicu 278 iz knjige "Kako viđeno, tako rečeno" (As Seen, As Told). Da. Pogledajte na levoj strani paragraf koji počinje rečima: "U vezi sa događajima u Beloj Crkvi preživeli seljani koji su ili ostali ili nisu uspeli da pobegnu ... Da, naravno, to je u poglavlju Bela Crkva, dva paragrafa pre poglavlja Celine (Celine) ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: "Preživeli seljani koji su ili ostali ili nisu uspeli da pobegnu iz Bele Crkve su na kraju proterani iz sela približno 16. aprila kada je policija ušla u približno 15.00 i rekla svima da idu u roku od 30 minuta pod pretnjom da će ih Vojska Jugoslavije ubiti. Kasnije, tog istog dana, tri velike, teško naoružane grupe vojnika sa obojenim licima ušle su u selo. Policija je prisilila dvojicu mladića, braće, da se skinu. Oni su pucali iz svojih pušaka blizu dečaka i onda su ih pustili kad su ih prisilili da predaju 1060

nemačkih maraka". Onda sledeće: "Dok su svi odlazili iz sela, policija je spalila kuće nakon što ih je opljačkala i konfiskovala vozila". Da li ste mogli da pratite?

prevodioci: Prevodioci napominju da nemaju original teksta. Ovo je prevod sa engleskog.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledi, gospodine Vukoviću, da postoji dokazi da su neke kuće bile spaljene 16. aprila, ali inače većina kuća je spaljena u prvobitnom napadu 25. marta. Ja bih sada želeo, nakon što smo ovo raščistili, da pogledate tri verzije dokaznog predmeta u tabulatoru 374. To je snimak iz vazduha oštećenja nanesenih u Beloj Crkvi i Pretresno veće će prvo videti na ekranu dokaz, molim vas, drugi dokaz. Molim poslužitelja da stavi onaj drugi dokument kako bih mogao da objasnim. Dakle, ako stavite prvobitni dokazni predmet, to su dva snimka. Jedan napravljen 11. marta, drugi 2. aprila iste lokacije i desni je orjentisan suprotno od onoga sa leve strane. Sada ako ih okrenete ovako, ovde smo samo okrenuli sa prvobitnog dokaznog predmeta kako bi prikazivali iz istog ugla. Gospodine Vukoviću, sada vidite oštećenja koja su mogla da se vide iz vazduha na istoj lokaciji, ne onog kasnijeg datuma kada je poslednja grupa ljudi otišla iz Bele Crkve, već 11. marta i 2. aprila. Dakle, poređenje između 11. marta i 2. aprila, kada su vidljiva ogromna oštećenja. Možete li da nam objasnite kako je do toga došlo?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Prvo, u uvodu koji je opet mnogo dug, rekli ste da je raščišćeno. To mislim da pretpostavljate da je jasno. Ali ja vam kažem da 25. marta nije srušena ni zapaljena nijedna kuća u Beloj Crkvi. I to uporno pokušavate vi da kažete kao da je moja konstatacija. 16. aprila ja nisam bio na ovome terenu, jer je bio van zone dejstva, van zone odbrane mog bataljona, pa o 16. aprilu ne mogu da pričam jer nemam podataka. Dalje, što se tiče ovih fotografija, pokazujete mi neke fotografije u crno-beloj verziji najmanje sumnjivog porekla. Uostalom, ja ne razumem engleski. Molim vas, kažite mi ko je snimao ove fotografije i odakle da ja znam da su baš snimljene tada kada vi to tvrdite? Kažite mi izvor, ko je snimao ove fotografije? Da li je to možda radio NATO?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre svega, nije na vama da iznosite takve zahteve. Ovo je snimak iz vazduha dana koji je ovde naveden i to je uvedeno ovde kao dokazni predmet. Na uvažanim sudijama će biti da odluče da li će da

prihvate ove fotografije takve kakve su uvedene, a vi treba da nam kažete, ako se pokaže da ove fotografije pouzdano pokazuju ono šta se videlo 2. aprila i 11. marta u Beloj Crkvi, kako su prouzrokovana ova oštećenja?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ja ne mogu da objasnim. Ja sam objašnjavao ceo prethodni dan da nije bilo dejstava u Beloj Crkvi. Kako vam ja mogu objasniti razliku između ove dve fotografije? Ja vam kažem, izražavam sumnju u verodostojnost fotografija, a vi me ubedite u suprotno. Želite od mene odgovor na pitanje za koje ja tvrdim da se nije desio slučaj. Tu vam ne mogu biti od pomoći. Ni vama ni Pretresnom veću. Niti bih mogao biti od pomoći gospodinu Miloševiću da mi je postavio ijedno tako dvosmisleno pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Želeo bih da pogledate jednu drugu kartu na kojoj se vidi ono što sam ja juče izneo. Time želim da zaključim ovu temu Bele Crkve i nadam se da će Pretresno veće shvatiti ako se ne bavim drugim detaljima, to je zato što nema vremena i ja sam se samo bavio pitanjima koja su proizašla iz naših argumenata u vezi sa Belom Crkvom. Sećate se juče, gospodine Vukoviću, gledali smo kartu na panou i bilo je teško videti uprkos naporima tehničke kabine. Mi smo pokušali da materijal sa te karte prenesemo na jedan drugačiji format koji je lakše pratiti. Ovo je karta koja je dokazni predmet, šematska detaljna karta koja pokazuje različita područja i vi možete da potvrdite da ako gledamo ovu crvenu liniju puta, ona ide preko graničnog prelaza Ćafa Prušit (Qafa e Prushit) što je levo od karte, ide do lokacije Žub (Zhub) odakle ste vi krenuli svoj marš i onda ide kroz Đakovicu i Prizren (Prizren) i natrag do drugog potencijalnog graničnog prelaza Vrbnica. To su geografska pitanja, da li sam u pravu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću ... Samo trenutak. Gospodin Milošević želi da ukaže na nešto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Smatram da bi bilo korektno prema svedoku da mu se prevede šta piše u naslovu karte. A u naslovu piše da je ovo karta koja pokazuje aktivnosti iz Vukovićevog dnevnika prvog bataljona 52. motorizovane brigade, dakle, ovo je mapa koju je gospodin Najs prezentirao ne objašnjavajući svedoku da to treba da predstavlja mapu koja pokazuje aktivnosti iz njegovog dnevnika. I on to treba da zna.

SVEDOK VUKOVIĆ: Sad mogu da odgovorim.

SUDIJA ROBINSON: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: I to iz aktivnosti čišćenja kako piše ovde.

SUDIJA ROBINSON: Piše "aktivnosti čišćenja".

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja bih voleo kada optuženi ne bi prekidao i govorio mi kako da vodim svoje unakrsno ispitivanje.

SUDIJA ROBINSON: Ali ja mislim da je ovo fer intervencija. Omogućite svedoku da shvati kontekst.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ću doći do toga. Sada sam hteo da objasnim kako ćemo da koristimo ovu kartu. Prvo, mislim da je svedok potvrdio da put, kako sam ga opisao, a koji je obeležen crvenom linijom ide tim pravcem, a sada dolazimo do onoga što je uneseno. Gospodine Vukoviću, vi ste čuli šta je optuženi pročitao, pa ne moram ponovo time da se bavim. Ako pogledate levu stranu karte i ako krenemo od vrha, ono šta smo ovde uradili, gospodine Vukoviću, jeste da smo uzeli zapise iz dnevnika vaše jedinice u kojima se pominju aktivnosti čišćenja i obeležili smo ih različitim bojama kad god je to bilo moguće, tako da kada ih pogledate na karti, sa leve najgornja kućica govori 25. mart, možete da proverite, pominje se Bela Crkva, Celine, Nogavac (Nagafo), Velika Kruša (Krushe e Madhe) su blokirani i očišćeni. Ako onda uzmemo tu crvenu boju i pogledamo samu kartu, videćemo gde se nalaze ta četiri sela. Sledeća kućica dole odražava zapis iz vašeg dnevnika od 26. marta, nastavlja se čišćenje u sadejstvu sa MUP-om sela Randubrava (Randobrave), Retimlje (Retime), Donje Retimlje (Reti e Ulet), Velika Kruša i to je obeleženo zelenom bojom sa leve strane, a sa desne strane zelenom gde vidimo gde su ta sela. Sledeće, narandžastom bojom, sličan unos, 27. mart koji se bavi Donjim Retimljem, Neprebishtëm (Neprebishte), Zojićem (Zojiq), Medregovcem (Metergofc) i Mamušom (Mamushhe) i vidimo narandžastu boju na karti. Sledeći zapis koji je crne boje za 28. mart ne pominje nikakvu operaciju i čišćenje, nikakvo čišćenje, ali pominje da je oko 2.000 ljudi prešlo preko prelaza, a to je prelaz u zapadnom delu karte. Proći ću kroz celu kartu kako biste imali kontekst. Sledeća boja je ljubičasta za 29. mart i ta sela mogu da se vide na vrhu karte blizu plavih

oznaka, plavog pravougaonika i sećate se da plavi pravougaonik predstavlja mesta, vi ćete to da prihvatite, u kojima su bila uporišta OVK. Istog dana, 29. marta, pominje se da je 1.000 ljudi prešlo granicu na prelazu Čafa Prušit. 30. marta, žutom bojom, pominje se čišćenje sela Rogovo (Rogove) i mahala Poštra, a žutim je obeleženo na karti to mesto. 31. mart, tamno plava, pominju se ponovo sela Oštrozub (Astrazup) i Mađare (Mahxare). To je na vrhu karte u području gde su uporišta OVK i na kraju svetlo zelena za 1. april, gde se bavite Pagarušom (Pagarushe) i Milanovićem i to vidimo severno na karti i ispod uporišta OVK. Dakle, ova karta odražava ono što pokazuje vaš dnevnik. Drugim rečima, napredovanje sa zapada kroz crvena sela, zatim zelena sela, zatim narandžasta sela i tek onda se kreće u severno područje gde su uporišta OVK, 29. marta i bavi se Rogovom gde se nalazila specijalna jedinica, 72. jedinica, u saradnji sa vama. 31. mart, mesta gde su uporišta OVK i onda 1. aprila krenulo se na dva sela južno od uporišta. Dakle, da li prihvatate da ova karta pokazuje obrazac čišćenja koje je obavila vaša jedinica?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Uopšte ne prihvatam prvo ovu kartu, gospodine Najs. Najbolje će se to videti na velikoj karti i ja je ovde imam. Ja ne znam zašto vi nju uporno izbegavate. Ovde ste dali neku kartu koja je totalno nakaradna i koja jednom vojniku ne znači ništa. Vojniku samo znači topografska karta...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Vukoviću, gospodine Vukoviću, molim vas da budeta pristojni i da prestanete da iznosite nepovoljne komentare o načinu na koji vam ja postavljam pitanja. Ovo je karta koju ovaj Sud koristi već tri i po godine i Pretresno veće je našlo da je ova karta od velike pomoći. To je šematska karta. To je karta koja pokazuje međusobne položaje sela i ja molim da se usredsredite na moje pitanje i da mi kažete zašto je ovo što sam ja opisao netačno, imajući u vidu da to što sam opisao dolazi pravo iz vašeg dnevnika.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, treba da imate na umu da je on rekao da ta karta nije od pomoći.

TUŽILAC NAJS: Da, to on kaže, ali ovaj svedok još više od drugih svedoka troši vreme ovog Suda pokušavajući da se raspravlja sa mnom i na način koji je, po mom mišljenju, sasvim neprimeren i ja tražim od Suda da on odgovara na pitanja.

SUDIJA ROBINSON: Ne. Mislim da on ima pravo da kaže da karta nije od pomoći. Mislim da ima pravo, samo treba da kaže zašto.

SUDIJA BONOMI: A ja mislim da on ovde ne govori da li je karta od pomoći ili nije od pomoći.

TUŽILAC NAJS: On želi da radi na topografskoj karti. To je karta koju je i Delić hteo.

SVEDOK VUKOVIĆ: Mogu da vam pomognem, ako dozvolite. Zašto mislim da nije od pomoći? Ima mnogo grešaka. Evo, ja sam u prvom kontaktu video. Molio bih, ko god hoće da mi na ovoj karti nađe selo Medregovac, a ja znam gde se ono nalazi na Kosovu i Metohiji i mogu odmah da vam kažem i lično sam u tom selu bio, a ono je skroz severno na samoj granici, na samoj administrativnoj granici sa, znači, između pokrajine Kosova i Metohije i užeg dela Srbije i nalazi se u opštini Podujevo (Podujeve). Pa izvolite, nađite mi selo Medregovac na ovoj karti. I zato ja i kažem da je ovo neka veoma, veoma loša kopija, a ja imam originalnu kartu ovoga terena iz tog vremena, pa dajte da stavimo nju i da vidimo šta se i gde i kad i kako dešavalo. Inače, ovo nisu podaci valjani iz mog dnevnika, jer ovde koliko sam shvatio onaj prevod gospodina Miloševića, ispada da sam ja sa svojom jedinicom išao i do Prizrena i do prevoja Vrbnica, a tamo nikad nisam bio. Bio sam u Prizrenu službeno u komandi brigade, ali nikad sa jedinicom.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Vukoviću, možete li ponovo da mi date ime tog sela koje bi trebalo da pronađemo na karti?

SVEDOK VUKOVIĆ: Medregovac. A to selo se nalazi u opštini Podujevo i to nepunih 200 metara je na teritoriji Kosova i Metohije. I bio sam tamo, mogu vam dati imena i prezimena, tamo živi porodica Ivovića i Bulatovića i ima četiri, pet porodica, a desetak kuća Srba.

SUDIJA BONOMI: Hvala, hvala. Gospodine Najs, da li je to greška?

TUŽILAC NAJS: Možda jeste greška, ali to u svakom slučaju ne utiče na opšte stanje ove karte. Ja želim da idemo dalje jer je vreme ograničeno.

SUDIJA BONOMI: Onda želim da pitam svedoka postoje li još neka druga sela koja su pogrešno identifikovna na karti?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa, gospodine Bonomi (Bonomy), trebalo bi mi bar jedno pola sata da uporedim ovu kartu sa originalnom topografskom kartom. Ovde su, koliko vidim, dati nazivi va srpskom i, naravno, na šiptarskom, ali morao bih detaljnije. Ne bih hteo da vas dovodim u zabludu. Ovo mi je slučajno palo u oči jer se to selo pominje da je moja jedinica tamo bila 27. marta, a ja znam da nije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Vukoviću ... Izvinite.

SUDIJA BONOMI: Ja sam hteo, gospodine Najš, da ukoliko svjedok nije spreman da odgovara na osnovu ove karte onda kasnije, naravno, možemo da pogledamo karte i uzmemo u obzir ono šta vi sada želite da kažete, ukoliko on nama ne može da bude od pomoći na osnovu onoga što ste vi nama pripremili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ja ću sada samo još jedan put da pokušam, da vidim da li će on nešto da potvrdi. Gospodine Vukoviću, pogledajte ovu kartu generalno. Dozvolimo mogućnost da je ovaj Medregovac greška do koje je došlo zbog otežanog čitanja ratnog dnevnika koji je pisan rukom. Da li sam ja u pravu kada kažem da su se vaše jedinica, uopšteno govoreći, kretale sa mesta gde su crveno označena sela prvog dana prema zeleno označenim selima drugog dana i narandžasto označenim selima trećeg dana? Da li je to generalno tačno?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Uopšte to je tačno...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... da su se kretala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. A sada, molim vas lepo da pogledate jedan drugi dokument. To je dokument napravljen na osnovu inserata Delićevog ratnog dnevnika. Vi možda nećete biti u mogućnosti da to potvrdite, ali molim vas da pogledate. Evo, ovde smo koristili isti način označavanja različitim bojama. To su podaci iz Delićevog dnevnika, koji je, kao što Sud zna, došao kasno i još uvek se prevodi. Neke smo prevode već dobili, ali jednostavno mislim da ovom svjedoku ne mogu da dam neke od tih prevoda jer bi to uzelo previše vremena. Recite nam sada ako pogledate ovu kartu i vidite da su na levoj strani na isti način korišćene boje da se opišu

lokacije iz dnevnika, sa desne strane su tačke gde se te lokacije nalaze. Da li vi prihvatate da su 25. marta njegove trupe bile u području Retimlja?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ali molio bih vas da mi prvo pročitate i prevedete naslov karte.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad već želite da znate naslov, ova karta označava lokacije akcija navedenih u Delićevom dnevniku 52. motorizovane brigade. A sada, molim vas, da odgovorite na moje pitanje. Vrlo je jednostavno. Prema vašim saznanjima da li su Delićeve trupe bile u području Retimlja 25. marta?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: 25., 26. i 27. marta su bile, deo, znači, 549. motorizovane brigade, u selu Retimlje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Vi ste se, naravno, upravo nadovezali na to. On u svom dnevniku kaže da su trupe u Retimlju, Dobrodeljanima (Doberdolan), Pagaruši 26. marta, to je označeno zelenom bojom, 27. marta na ista ta tri mesta, a u Dobrodeljanima i Pagaruši, označeno ljubičastom bojom, 28. marta kao i 29. marta u ista ta dva mesta. Znači, prvih pet dana operacija dok su se vaše trupe kretale sa zapada na istok, njegove su trupe držale poziciju blokade na osi sever-jug koja ide od Pagaruše do Retimlja. Da li prihvatate to?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to ne prihvatam. Ako pogledate zapovest komandanta brigade za ovu protiv-terorističku akciju, a ja ću vam je dati, kod mene je uvedena kao broj 2, ako se ne varam, kao broj 3, i ako pogledate njegovu odluku koja je kod mene uvedena kao broj 4, videćete da to što govorite uopšte nije tačno. Znači, prvo je posednuta linija blokade oko jednog šireg rejonu koji vam je orijentaciono dat. Govori se o rejonu Orahovac (Rahovec) - Suva Reka (Suhareke) - Velika Kruša. Dat je jedan širi rejon sa tri tačke. Tako se inače i daje u vojsci, a onda je deo jedinica ostao u blokadi i to na putu od Zrza (Xrxa) prema Prizrenu da ne dozvoli izvlačenje šiptarskih terorističkih snaga prema albanskoj granici i spajanje sa onima koji su delovali sa druge strane. Da vas podsetim, noć uoči 25. marta počela je agresija na Saveznu Republiku Jugoslaviju i očekivali smo da će biti dejsvo kopnenim putem, a drugi deo je bio u blokadi, samo ovu nerazgovetnu kartu da protumačim, jer ne razlikujem na njoj put od potoka. Sve je crvenom bojom...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zaustavite se, gospodine Vukoviću ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Vukoviću, gospodin Najš će sada da vam postavi drugo pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Naređenje izdato pre marša i pre akcije je tek predviđanje onoga šta treba da se dogodi. Vi ste juče prihvatili ono šta sam ja rekao, a to je da su zapisi iz predmetnog vremena o tome šta se zapravo dogodilo od mnogo veće pomoći nego bilo koji drugi dokumenti. Oznake na ovoj karti označavaju ono šta je zapisano u Delićevom ratnom dnevniku. To su mesta za koja on kaže da su se njegove trupe tamo nalazile. Dakle, da ovo privedemo kraju. Ako pogledate ovu kartu ili ovo vizuelno pomagalo, nazovimo to kako hoćemo, možete da vidite da je 29. marta on, prema zapisima u njegovom ratnom dnevniku, bio u Dobrodeljanima i Pagaruši, 30. marta, žuta boja, u Ljubiždi (Lubizhde), Vraniću (Vraniq), Budakovu (Budakove) i Mačitevu (Meqiteve). To je malo gore i prema zapadu. 31. marta, prema zapisima iz njegovog ratnog dnevnika, njegove trupe su se nalazile u Ljubiždi, Vraniću, Budakovu i Mačitevu i to je označeno tamno plavom bojom. Dakle, situacija je sledeća i vi to možda nećete osporiti. Dok ste se kretali sa zapada, Delićeve snage su se nalazile na istočnoj strani, kao blokada i nakon toga njegove trupe su pružile podršku i na zapadu. Sve to, moja je tvrdnja, imalo je učinak da se ljudi isteraju sa tih sela na glavni put i zatim glavnim putem u Albaniju (Albania). O tome se radilo.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: O tome vam i ja govorim da opet niste u pravu. Znači, nije bila blokada ni na zapadu ni na severu. Blokiran je širi rejon od onog rejonu za onaj koji smo pretpostavili da postoje teroristi i krenulo se sa pretresom terena. Ja vidim da me ne slušate, ali dobro. I zato vam nisu jasni moji odgovori. Znači, krenulo se sa jedne kružne osnovice u pretres terena...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Vukoviću ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... i nije jedna ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Vukoviću, naravno da vas ja slušam, ali, časni Sude, ja zaista moram da zatražim od Pretresnog veća da sačuva dignitet ovoga Suda tako što će zaustaviti ovog svedoka u pokušajima da vređa. Karakteristika je mnogih svedoka ovog optuženog da se ponašaju na takav način. Pitam se da li je to možda unapred uvežbano. Ja sam veoma tolerantan, ali i ja imam granica. Ja zaista smatram da Sud mora da zaustavi svedoke da se ponašaju na takav način.

SUDIJA ROBINSON: Pretresno veće nadgleda svedoke. Gospodine Vukoviću, odgovarajte na pitanja. Već sam vam to ranije rekao. Ostavite sada po strani komentare. Samo odgovorite na postavljeno pitanje.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da budem jasan. Znači, nije tačna vaša tvrdnja. Ako želite, objasniću vam i zašto.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Objanite zašto, molim vas?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja bih tražio da se postavi ova karta, ako postoji mogućnost, na pano, pa da vam objasnim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Svakako.

SUDIJA ROBINSON: Molim da se to stavi na stalak.

SUDIJA BONOMI: Dobro, dok to čekamo, gospodine Najs, pretpostavljam da bi ovde u naslovu trebalo da stoji "549. motorizovana brigada".

TUŽILAC NAJS: Da, svakako. Hvala.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Iz ove karte može dobro da se vidi da je upravo blokiran širi rejon... Dobro je, dobro je ... Orahovca, Velike Kruše i Suve Reke. Govori se širi rejon. To ne znači da je bio blokiran, da su bila blokirana i ova sama mesta. Ovde se uočava raspored moje jedinice u liniji blokade. Ovde vidite na ovom asfaltnom putu jednu jedinicu koja je sve vreme akcije, znači, od 25. do 27. bila u liniji blokade i nije se pomerala odatle. A i zadatak je bio upravo taj da se ovim terorističkim snagama ne dozvoli prolazak na jug, to jest, prema granici sa Albanijom, što se i desilo, ja mislim da možete naći u dnevniku da su u rejonu sela Pirane (Piran) 26., ako se dobro sećam, doduše, manje snage terorista, jer su već bile razbijene u ovim početnim rejonima, pokušale da se izvuku preko položaja ovih snaga u blokadi i oni su to sprečili. Zato su i namenjene. I još je jedna jedinica bila sve vreme u blokadi i to na ovoj ovde liniji, možete je, od Donje Srbice (Skenderaj i Ulet), s tim da Donja Srbica nije bila blokirana. Uočavate jasno taj položaj. Sve ostale jedinica borbene grupe koje su formirane za ovu protivterorističku akciju imale su zadatak da do 18.00 25. posednu liniju blokade na kružnoj osnovi, jer samo to ima smisla u protivterorističkoj akciji. A onda da se krene jednovremeno iz svih pravaca u otkrivanje, pronalaženje,

razbijanje ili uništenje ili zarobljavanje, ako više volite, terorista. I nigde ne možete naći, niti je neko izveo takav zadatak, da se preduzimaju ikakve akcije prema civilnom stanovništvu, niti je to i rađeno. I, normalno ...

TUŽILAC NAJS: Zaustavite se ovde. Ne znam da li je Pretresno veće sada doboljno čulo u vezi sa ovom kartom i da li će to biti dovoljno ili ne, ali ja bih želeo da pređem na sledeće pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite. Hvala, gospodine Vukoviću, možete da sednete.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Eto, kad govorite o kartama, mislim da je sledeće sasvim jasno. Karta koju ste sada pokazivali je karta koja pokazuje plan pripremljen unapred, plan za ono što je trebalo da se dogodi, da ili ne?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je upravo plan sa svim...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Komandanti isto tako beleže na kartama one stvari koje su se zaista i dogodile.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, na ovim kartama se ne obeležava ono što se zaista i dogodilo. Ova se karta pravi pre nego što počne akcija. To je, znači, odluka ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stanite, stanite. Da li vi kažete da nikada niste čuli za to da je neki vojni zapovednik na karti zabeležio položaj svojih trupa, pa se trupa pomakla, pa onda to obrisao i obeležio novi položaj i tako dalje? Da li vi kažete da se u jugoslovenskoj vojsci nikada karte nisu koristile na takav način?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja to ne kažem, ali ne ova karta. Ova karta je odluka ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Stanite, stanite. Dakle, pitanje je da li je u predmetno vreme bilo karata u koje su ljudi poput vas i drugih komandanata unosili oznake o tome šta se zaista dogodilo, za razliku od onoga što je trebalo da se dogodi?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pazite ovako. Ja sam kao komandant borbene grupe imao kartu ovoga terena gde sam lično obeležio položaj moje jedinice, gde sam obeležio najvažnije pravce...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde je ta karta?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Dozvolite da vam završim. To je radna karta. Ona se, doduše, vodi i u jedinicama ranga bataljona, ali se po izvršenoj analizi ta karta uništava spaljivanjem i to piše u uputstvu za rad štabova...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zašto? Zašto bi kartu trebalo uništiti?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, tako je predvidelo uputstvo. Recimo, ovo je trajni dokument, gospodine Najs koji se čuva zajedno sa zapovešću i analizom ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stanite. Zaustavite se. Ja bih želeo da vidim ta uputstva. Imate li ovde kopiju tih uputstava gde se kaže da karte treba uništiti? To zaista možda jeste tako, ja ne znam. Mene to sada jednostavno zanima. Imate li ta uputstva?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nije možda tako, nego je to sigurno tako. Ja sam školovan oficir, a mogu vam nabaviti uputstvo za rad štabova i ustanova, pa ćete tu pročitati. Radne karte koje se vode u većim jedinicama one su trajni dokument, a u rangu četa-vod, četa-bataljon ako se vode ... Pa, ja vam upravo to i pričam. Ja pričam za svoju jedinicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nije prevodilac dobro razumeo svedoka. Napisano je u transkriptu "tajni dokument", a svedok je rekao "trajni dokument". To je velika razlika. Ovde piše "*secret document*". Svedok nije rekao "tajni dokument", nego "trajni dokument". Uostalom, možete još jednom da ga pitate. "Karte koje su trajni dokumenti", jer on objašnjava šta je po uputstvu trajni dokument koji se čuva, a šta nije trajni dokument, a normalno da se sva dokumentacija koja nije trajna uništava, zato i vi imate ovde ove šredere i ostalo ...

SUDIJA ROBINSON: U redu. Hvala, gospodine Miloševiću.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Vukoviću, rekli ste da su radne karte većih jedinica nešto šta se čuva, zar ne?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, po uputstvu se ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste rekli da su te karte na neki način tajne?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ne. Tajne su, normalno ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. U redu. Dobro. Dobro. Da li ste rekli da su one trajnog karaktera?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, rekao sam vam da su trajnog karaktera.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Kad kažete da veće jedinice trajno čuvaju svoje radne karte, recite nam, koja je tačno definicija veće jedinice u tom kontekstu?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, osnovna taktička jedinica je bataljon, a združeno-taktičke jedinice su brigada, puk, divizija, ako ima, korpus ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To onda znači da Deličeva jedinica i svaka grupa veličine bataljona i veća treba da čuva svoje radne karte trajno. Karte koje pokazuju gde su jedinice zaista bile, zar ne?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to ne znači to. Opet me niste shvatili. Bataljon, ponavljam po treći put, po izvršenom zadatku i izvršenoj analizi uništava radnu kartu spaljivanjem, a združeno-taktičke jedinice, kao što su puk, brigada, divizija čuvaju ta dokumenta trajno. Ja se izvinjavam, već sam počeo da gutam samoglasnike, pa me možda zato prevodioci dobro ne razumeju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja sam, dakle, shvatio vaš odgovor tako da će brigada trajn čuvati o svoje radne karte na kojima može da se vidi gde su trupe bile razmeštene. To je, dakle, dokument nastao u predmetno vreme.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, idemo na pauzu zbog zdravstvenog problema svedoka. Ali, molim vas, da odgovorite na pitanje.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To ne znači da će brigada čuvati trajno, nego će brigada dati tu kartu na arhiviranje, normalno, ako je preživela bombardovanje i ta će karta biti trajno u vojnom arhivu, ako je sačuvana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Idemo na pauzu od 15 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Molim vas nastavite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, karte, radne karte koje su predate bi bile u arhivi, je li tako?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako. One koje su predate moraju biti u arhivi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Da li ste vi videli te karte? Da li ste vi videli te karte pre nego što ste se odazvali na zahtev komisije da date izjavu?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam video te karte, koliko ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li postoji ikakav razlog zašto se te karte ne bi trebalo staviti na raspolaganje Tužilaštvu? Zašto komisija ne bi stavila na raspolaganje te karte Tužilaštvu? Da li može da vam padne na pamet bilo koji razlog?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ne može mi pasti nikakav razlog na pamet, jer uopšte ne znam da li ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... da li postoje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi nemate razloga da mislite da one ne postoje, je li tako, gospodine Vukoviću?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pitate me opet nešto dvosmisleno. Znači, ja kažem da ne znam da li postoje. Morale su biti urađene, a da li su arhivirane ili uništene, ne znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ova mala karta koju ja sada držim u ruci, jednu od njih, to je dokazni predmet u registratoru Delića, tabulator 367, karta Bele Crkve, ove karte koje su napravljene za komisiju bez sumnje nisu najbolje, već tek druge po redu u odnosu na radne karte koje su napravljene u to vreme i koje se nalaze u arhivi. Da li to prihvatate?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Uopšte se ne mogu upoređivati. Ova je karta ...

SUDIJA ROBINSON: Dajte nam samo direktan odgovor na pitanje.

SVEDOK VUKOVIĆ: Direktnan odgovor na ovo pitanje je da su ove karte, pretpostavljam da to pokazuje gospodin Najs, rađene krajem 2002. godine, kada su date i izjave Komisiji za saradnju sa Međunarodnim krivičnim tribunalom, ali ne shvatam šta me pita, jer ovo nije borbeni ...

SUDIJA ROBINSON: Dozvolite da ja postavim pitanje. Gospodin Najs pita da li vi prihvatate da su ove karte inferiorne u odnosu na karte koje su napravljene u predmetno vreme i koje se nalaze u arhivama? One su iza njih po kvalitetu.

SVEDOK VUKOVIĆ: Po kvalitetu nisu iza njih, ali ove karte nisu borbeni dokument, već sastavni deo izjave, a radne karte su borbeni dokument i nastale su u onom vremenu. Verovatno pretpostavljam da za Sud imaju više vrednost karte nastale u predmetnom vremenu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je očigledan odgovor da kada nemate izlaza vi onda pokušavate da izbegnete odgovor tokom svog svedočenja, gospodine Vukoviću, zar nije tako, jer vi nam ne govorite istinu.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Uopšte nije tako. Ja govorim istinu, ali ne možete upoređivati ni jednu kartu sa borbenim dokumentom. Nisu u istoj kategoriji. Ja vam to pričam. Apsolutno nisu u istoj kategoriji, a veću važnost ima karta koja je rađena kao borbeni dokument u tom vremenu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, hvala. Ako bi Pretresno veće pogledalo sada prvi od dva dokumenta koja sam jutros uveo, kako bismo ispravili grešku za koju mislim da se pojavila u vezi sa 27. martom. Ja sam označio deo za 27. mart iz njegovog dnevnika. Bilo je vrlo teško doneti odluku u vezi sa tim. Gospodine Vukoviću, da li biste nam pročitali ovaj zapis, a mi ćemo da ga pratimo, ovo šta je obeleženo narandžastom bojom, kako bismo videli gde je došlo do greške?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To je za 27. mart.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: "Izvršen je spoj svih grupa", misli se na borbene grupe, "do 7.00. U 9.30 počelo čišćenje u tri pravca. Prva grupa, major Sel pravcem Donje Retimlje, trigonometrijska tačka 356, selo Neprebište. Druga grupa, vodnik I klase Ilijevski, selo Zojić, Medvece (Medvec), selo Mamuša. Treća grupa, poručnik Radojević u blokadi u ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je u redu. Dovoljno, hvala lepo. Greška je, treba Medvece umesto Medregovac i uz tu ispravku molim da Pretresno veće pogleda ovaj korisni dokument i možda da uvedemo taj dokument u dokazne predmete, ali želim prvo da postavim svedoku sledeće pitanje. Gospodine Vukoviću, kada ste počeli svoj dugački odgovor u vezi sa netačnošću karte, vi ste savršeno dobro shvatili šta je Tužilaštvo uradilo u vezi sa ovom kartom, pokušavajući da odrazi na vizuelno razumljiv način ono šta je prikazano u vašoj dokumentaciji napravljenoj u predmetno vreme. Kao vojni oficir sa činom pukovnika morali ste da shvatite šta smo mi pokušavali ovim da pokažemo, je li tako?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja shvatam šta vi pokušavate, a odgovoriću vam zašto mislim da niste u pravu, ako mi dozvolite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste dali svoj odgovor u vezi sa greškama za koje tvrdite da su se pojavile. To ste već uradili. Na isti način ova druga karta koja pokazuje položaj Delićeve trupa na osnovu dokumenata napravljenih u predmetno vreme i to je pravljeno na osnovu njegovog dnevnika u kom su navedeni datumi. Vi to shvatate, je li tako?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Shvatam ako je istinito, jer nisam čitao dnevnik generala Delića, tada pukovnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ove karte, šematski napravljene, koje služe kao vizuelno pomagalo, treba da obezbede informacije koje bi trebale da budu na raspolaganju na jedan ili drugi način u radnim kartama koje su u arhivi, a koje nama nisu dostavljene. Da li to shvatate?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Shvatam šta kažete. Većina ovih ucrtanih položaja je tačna i tada se deo jedinica nalazio u ovim mestima, mada nije baš najpreciznije dato, ali se uglavnom poklapa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A nijedna od karata, posebno ovih malih karata koje su napravljene za komisiju, nijedna od tih napravljenih karata ne pokazuje nikakve aktivnosti, u najboljem slučaju one pokušavaju ili tvrde da pokazuju statičke položaje jedinica. One, u stvari, ne pokazuju ništa od onoga šta se stvarno dešavalo, je li tako?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nije tako. Vama možda ne pokazuju, ali svakom vojniku pokazuju. Evo, ja ću vam to pokazati ako stavimo bilo koju od ovih mapa na grafoskop.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Uzmite jednu od njih i pokažite mi na koji način one pokazuju ono što se dešavalo? Vi ste ponudili, vi odaberite.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Evo, recimo ... Sve su one iste, ali, evo, to je karta Retimlja za 26. mart 1999. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: I prvo da kažem da je ova karta išla zajedno sa kompletom izjava dobrog dela starešina koje su ovog datuma, 26. marta 1999. godine bili na ovom terenu i ona je sastavni dokument, sastavni deo ovih izjava. Svakom vojniku, a pravljen je za ekspertski tim...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li smo mi dobili sve te izjave?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam vas čuo, oprostite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li smo mi dobili sve te izjave? Vi ste rekli da je to pravljen na osnovu izjava velikog broja oficira koji su bili na terenu u tom području.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ne znam ja da li ste vi dobili te izjave. Odakle ja to mogu znati? Ja imam dobar deo izjava svojih potčinjenih koje vam mogu dati na uvid, ako želite. Dobio sam ih u fazi pripreme za ovde, a znam da su svi komandanti borbenih grupa davali izjave i da je dobar deo komandira vodova, komandira četa davao svoje izjave, jer se sa tim ljudima vidam redovno i između ostalog, rekli su mi da su davali izjave. Ali da se vratim karti. Ovde vidite statične jedinice u liniji blokade. Evo ih, ovde se i piše u levom donjem uglu "snage za blokadu" i te se snage ne pomeraju sve vreme blokade ... Ne morate pomerati, vidi se ... A sve ostale snage, dat vam je presek u 6.00. To je samo crvena boja, to je zelena boja za jedinice policije i vidite taj položaj u 6.00 ovoga dana. Svuda ga možete videti. A onda vidite položaj jedinica u 12.00. To je ovo obojeno žuto. Znači, vidi svaki čovek koji gleda, da se ova jedinica odavde od 6.00 do 12.00 pomerila ovde. A svako ko se malo razume u vojsku, on zna ako se jedinica pomeri nepun kilometar za, od 06.00 do 12.00 ima šest sati, tu ima i te kako vatreno dejstvo po toj jedinici. U ovom slučaju dejstvo terorista. A onda ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak. Zastanite tu za trenutak. Mora da su bili izloženi snažnoj vatri, da li je to obeleženo tu, ta činjenica da je došlo do borbenih dejstava? Da li je to obeleženo na karti?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To, gospodine Najs, nije radna karta. Ovo je sastavni deo izjava...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, ne. Dakle, odgovor je ne.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, pustite me da završim, molim vas.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas budite ljubazni i slušajte moje pitanje. Ne možete beskonačno da nastavite da pričate. To se ne pokazuje na ovoj karti. Pre nego što izgubimo poentu ovde, činjenica je da su jedinice morale da se kreću, kao što vi kažete i kao što se vidi u vašem dnevniku. Da li je to prikazano u borbenim izveštajima, u dnevnim borbenim izveštajima ili vi to sad tvrdite, a to nema nikakvo uporište u dokumentaciji? Recite nam.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: A pazite, vi ste u mom borbenom izveštaju mogli da pročitate da je jedinica do kraja dana izvršila taj i taj zadatak i posela liniju tu i tu. Pa, ne očekujete valjda da pišem od kamena do kamena kuda se kretao svaki vojnik. Pa, taj bi onda izveštaj imao hiljadu strana. A što se tiče dejstava, vidite dejstvo jedinice šiptarske koja je uspela, na žalost, da se probije prema Dobrodeljanu i planini Milanovac i zato je kasnije vođena protivteroristička akcija ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinite. Ponovo ću vas prekinuti. Vrlo jednostavno pitanje na koje je moguće dati vrlo jednostavan odgovor. Da li postoji ikakva dokumentacija nastala u predmetno vreme koja bi potkrepila vašu tvrdnju da su jedinice bile u pokretu i da je to bio opisani rezultat delovanja Šiptara? Da ili ne? Da li to postoji zabeleženo u vašem dnevniku? Mi imamo zapis u vašem dnevniku od 26. marta. Hoćete da pogledate to?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U mom dnevniku nema, ali pitali ste me da li postoji uopšte. Ja vam kažem da. Tu je analiza ove izvedene protivterorističke akcije. Kod mene je ona kao broj 4, ako se ne varam. Sad ću vam reći tačno koji broj. To je broj 5 kod mene u mojim tabulatorima, u dokumentima. I ako pogledate pažljivo analizu, videćete sva dejstva i raspored terorista i dejstva i naša dejstva i sve pokrete po linijama, po vremenima, po danima. A ovde na ovoj karti imate uočena dejstva i avijacije, sa četiri kasetne bombe u 13.02 i ovde sa četiri ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Vukoviću, jednu po jednu stvar. Možda je to tamo. Ja to ne osporavam. Samo još nisam našao. Želim da to nađemo. Pročitajte nam taj deo koji se bavi pokretom te grupe.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Momenat jer se ja slabo snalazim sa papirima, a ima ih mnogo. Da bi se ovo shvatilo, evo ja ću krenuti od početka, od tačke 1. Ima li potrebe da stavljam na grafoskop ovo?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, nemamo vremena za to. Nađite samo deo koji se bavi pokretom te jedinice. Možda je tu, 26. marta. Tako da možemo da vidimo na koji način se ovo približilo dokumentu nastalom u predmetno vreme, koji navodi razlog za pokret pod delovanjem šiptarskih snaga, kako ste vi to rekli. Dakle, ako je tamo, recite nam gde je i to će nam pomoći. Vi ste rekli da je to tamo. Možda je. Ne znam.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To je na stranici 2 u tački 2, prvi, drugi, treći, četvrti, peti, šesti pasus, mada ovo, gospodine Najs, ide u kompletu sa tačkom 1, gde se govori isključivo o šiptarsko-terorističkim snagama, ali vidi se i odavde. Želite li da pročitam to?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta tu piše, recite nam, molim vas?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: "U toku drugoga dana borbenih dejstava izvršeno je razbijanje šiptarsko-terorističkih snaga, ovladavanje selom Randubravom, izbijanje 23. odreda Posebnih jedinica policije u širi rejon brestovačkih padina, ovladavanje selom Retimlje i komandom snaga šiptarskih terorističkih snaga". U selu Retimlje je, inače, bio štab 124. brigade terorističke, "ovladavanje selom Opteruša (Opterushe) i Samodražja (Samadrexhe) i selom Studenčane (Studenqan)..."

SUDIJA KVON: Gospodine Vukoviću ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Karakteristika ...

SUDIJA KVON: Pukovniče, u šta gledate? Koji je to tabulator?

SVEDOK VUKOVIĆ: Kod mene je broj 5, gospodine Kvon (Kwon). Analiza nosi naziv "Analiza dejstava 549. motorizovane brigade na uništenju šiptarsko-terorističkih snaga u širem rejonu Retimlje i deblokadi komunikacije Suva Reka - Orahovac, od 30. marta 1999. godine".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je tabulator iz kompleta svedoka Delića, tabulator 359.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Mogu li da nastavim?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: "Karakteristika borbenih dejstava drugog dana bila je vođenje odsudne odbrane od strane ostataka snaga šiptarskih terorističkih snaga, izvlačenje dela snaga u sela Neprebište i Mamuša i spajanje naših snaga BG6 i BG5 duž komunikacije Orahovac - Suva Reka" i to se na karti vidi, "pred pad mraka, čime su blokirane šiptarske terorističke snage koje su ostale po uvalama. Sela Mamuše i Medvece. Pred pad mraka ponovo je izvršeno vezivanje naših snaga radi sprečavanja izvlačenja preostalih šiptarsko-terorističkih snaga". I onda se ide na treći dan borbenih dejstava ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zastanite ovde. To je dovoljno. Vidimo to ovde. Dakle, taj detalj je tu i to je jedan generalni prikaz, ali detalj je tu. Radna karta pokazuje taj detalj, zar ne? Mogla bi da ga pokaže.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, na radnoj karti su ucrtani svi ti detalji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ja očigledno nisam u poziciji da se bavim svim drugim izjavama. Ali šta kažete, koliko ste izjava starešina dobili da biste se bavili pitanjem Retimlja? Koliko vam je izjava komisija stavila na raspolaganje?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Meni nijednu izjavu nije stavila komisija na raspolaganje, nego sam izjavio da sam deo izjava svojih starešina dobio ovde u fazi pripreme za ovo svedočenje. Znači, predočene su mi izjave mojih starešina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Shvatam. Koliko? Koliko?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Evo sad ćemo ih prebrojati.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro bi bilo da ih prebrojite i da navedete ta imena. To će malo potrajati, ali je nepohodno. Dakle, vi ste došli ovde, dobili ste izjave drugih ljudi, pročitali ste te izjave i onda ste nam dali svoj iskaz, govoreći nam i delom ono što su oni rekli. Je li to tako?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nije tako. Ja sam svoj iskaz dao isključivo na osnovu svojih izjava, a moja izjava je pisana na osnovu izveštaja mojih komandira iz tog vremena ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zašto ste onda gledali izjave drugih ljudi? I zašto ste se mučili time? Uopšte nije trebalo to da radite. Zašto ste gledali izjave drugih ljudi?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, iz istih razloga iz kojih sam čitao i ovu odvratnu knjigu koju ste vi pomenuli kao dokument. Iz istog razloga iz kog sam čitao Pravilo službe iako ga malte ne znam napamet, jer sam ga predavao devet godina u Vojnoj akademiji, ovu malu knjižicu. Ali sam se opet iz poštovanja prema Sudu pripremao. Iz istog razloga iz kojeg sam gledao svaki dokument na osnovu kojeg sam trebao da svedočim, da još jednom proverim da li su moja saznanja tačna. A, evo, daću vam ih na uvid, pa ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Navedite nam samo imena ljudi čije ste izjave pročitali da vidimo da li smo mi te izjave već videli.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Evo, to je stariji, čitam ih redom kako ih držim, stariji vodnik prve klase Ilijevski Oliver. U ovoj protivterorističkoj akciji bio je komandir voda ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, samo imena.

SUDIJA ROBINSON: Samo nam imena dajte. Ne trebaju nam konteksti tih izjava.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Živković Milovan. Zamolio bih ovo ime da ne čitam, jer čovek može imati problema, jer je njegova porodica na Kosovu i Metohiji. Ako tražite, molio bih da to uradimo javno ... Tajno. Ilijevski Oliver ponovo. Opet taj ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, želeo bih da čujem i to ime.

SUDIJA ROBINSON: Preći ćemo kratko na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

SUDIJA ROBINSON: Da, izvolite.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Major Sel Janoš. Pa opet Ilijevski Oliver. Samo da pogledam da li ima još neko ime koje se ... Uglavnom su to isti ti, iste te starešine, znači koji su sa mnom zajedno učestvovali u ovoj protivterorističkoj akciji. Da, njihova su imena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ne sećam se sada svih imena na izjavama Komisije koje su ponuđene ovde. Neka od tih imena su nam poznata, mislim ne sva i ja jednostavno konstatujem da je nezadovoljavajuće to da neki svedok dođe ovde da svedoči, dobije izjave drugih. Međutim, idemo dalje. Idemo sada na jednu drugu kartu. Ja ću vam dati moju kopiju. To je tabulator 361 iz Delićevih dokumenata.

SUDIJA KVON: Dok se to stavlja na grafoskop, jedno razjašnjenje. Zar mi nismo videli neke od radnih karata dok je Delić bio ovde? Ja mislim da smo videli neke.

TUŽILAC NAJS: Možda smo videli jednu ili dve.

SUDIJA KVON: I čuli smo njegovo objašnjenje za to.

TUŽILAC NAJS: Bojim se da se toga ovog trenutka ne sećam, ali vi to verovatno znate.

SUDIJA KVON: Mislim da sam to pronašao. Da to navedem?

TUŽILAC NAJS: Da, molim vas.

SUDIJA KVON: Tabulator 204, radna karta, radna karta komandanta, "Da li je to moja radna karta? Da, to je moja radna karta. To sam ja potpisao, a to je onda ažurirao moj organ za bezbednost. To su aktivnosti vojske i MUP-a i aktivnosti protiv civila" i tako dalje. To je 391. dan suđenja, strana 37, deveti red.

TUŽILAC NAJS: To je, čini mi se, bio tabulator 204.

SUDIJA KVON: Tabulator 118, 128, 204, 487 i 151 su radne karte. Barem prema mojoj pretrazi.

TUŽILAC NAJS: Međutim, mislim da nijedna od njih ne pokriva ovaj vremenski period.

SUDIJA KVON: Tabulator 487 je iz aprila 1999. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prema tome, iznenađujuće je ili možda i nije iznenađujuće da ni jedna od tih radnih karata zapravo ne pokriva predmetni period. Da pogledamo sada ovu kartu. To je Bela Crkva. I to je karta za koju se tvrdi da pokazuje raspored trupa u jednom fiksnom trenutku, to jest u 6.00. Prema ovoj karti niko nije u Beloj Crkvi, niti vaše trupe niti policija, niko. Da li je to tačno?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi niste doneli ovamo nijednu drugu kartu niti je bilo ko drugi ovamo doneo bilo koju drugu kartu koja pokazuje razmeštaj policije ili vojske u Beloj Crkvi, zar ne?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja znam da ja nisam, ali odakle ću znati da li je neko drugi to uradio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Naravno, uvažene sudije Pretresnog veća će na kraju morati da odluče šta se dogodilo u Beloj Crkvi, međutim, jasno je da ako se nešto jeste dogodilo u Beloj Crkvi, ako vojska u policija jesu nešto radile u Beloj Crkvi, ne postoji nikakav dokument iz predmetnog vremena koji ste vi ovamo doneli ili na koji se vi možete pozvati, a koji pokazuje šta se tamo dogodilo. Da li je to tačno? Ova karta je najbolja stvar koju imamo, a to nije dokument iz predmetnog vremena. Ta je karta nacrtana nekoliko godina kasnije. Na ovoj se karti ništa ne vidi šta su ljudi radili u Beloj Crkvi, zar ne? A to je najbolja stvar koju imamo u rukama.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Na ovoj karti se ništa ne vidi jer nije bilo dejstava. Ja vam to uporno i pričam, a što se tiče...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Dobro, hvala.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Vi ste postavili još jedno pitanje. Molim vas, čekajte da vam odgovorim. Vi ste kazali...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, u redu.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam odgovorio. Znači, rekli ste mi da nisam doneo nijedan dokument iz predmetnog vremena koji potvrđuje

dejestvo ili nedejestvo u nekom selu. A ja vam uporno govorim, evo vam dokumenti iz predmetnog vremena. To je najverodostojnije, upravo analiza izvedenih dejstava. Pa, kuda ćete verodostojniji dokumenat da nađete, ako ovo ne prihvatate, a ovde se vidi da nema dejstava u Beloj Crkvi, jer da je bilo, pisalo bi u ovom dokumentu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Hvala. Molim poslužitelja da vrati ovu kartu. Gospodine Vukoviću, moram da vam kažem da postoji jedan jedini pouzdani dokument iz predmetnog vremena koji ste vi ovamo doneli o Beloj Crkvi, a to je vaš dnevnik u kojem sasvim jasno i nedvosmisleno piše da je Bela Crkva čišćena. To je dokument koji je napisan 25. marta, a sadrži belešku o tome šta se dogodilo 25. marta. I upravo ste to vi sa vašim trupama radili, čistili ste to područje od ljudi. Da?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo sada na Malu Krušu (Krushe e Vogel), u stvari na Veliku Krušu. Vi ste ovde rekli nešto o tome da su dokazi koji su izvedeni o tome nepouzdana. To je pomalo nejasno u transkriptu, jer kažete: "Trebali smo ovamo da dovedemo čoveka koji je spaljen u tom groznom incidentu," ako je to tačno. Možda tu postoje neki problemi sa prevodom, pa vas zato molim da nam objasnite šta ste vi to tačno hteli da kažete o tome da je trebalo da ovamo dovedete nekoga ko je spaljen u tom incidentu u Velikoj Kruši?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Očigledno vam nije dobro prevedeno. Sećam se tog pitanja gospodina Miloševića. Ja ga mogu i naći u pitanjima, ako treba, doslovce da ga citiram, ali vam u svakom slučaju i bez pitanja...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U kojim pitanjima? U kakvim pitanjima? Šta to imate ovde?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Orijentaciona pitanja po kojima će me gospodin Milošević ispitivati, teme. I u pitanju je stajalo ime nekog ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su to one beleške kojima ste se služili?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To nisu beleške. Beleške su evo ovde i dalje stoje na mom stolu. Znam da treba da tražim dozvolu ako budem želeo da ih koristim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakva su to onda pitanja za koja ste se vi pripremali da odgovorite i koji ste vi to odgovor nameravali da date?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ja sam odgovor dao, a to su pitanja kojima sam se pripremao u fazi pripreme za svedočenje. Znači, date su šire teme prvo, a onda su u okviru svake teme data određena pitanja kojima ću se baviti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mene sada zanima samo ovo u vezi sa spaljenim čovekom.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, da vam kažem. Znači, sećam se tog pitanja u glavnom ispitivanju, pa sam izrazio, ne kaže se da je spaljen, nego da je velika grupa civila uvedena u neku kuću navodno, pa je polivena benzinom i slamom, a onda su ih prvo valjda, ako se dobro sećam, pucali po njima, a onda su ih zapalili, a taj je jedan svedok nekim slučajem ostao živ, baš tako i piše u optužnici i onda je izjavio, izjavio kasnije nekom svedoku koji je bio ovde na svedočenju, kako je se to dogodilo. A ja sam u mom odgovoru postavio pitanje logično zašto onda on nije došao da svedoči ako takav čovek postoji. Izrazio sam sumnju da takav svedok uopšte ne postoji, a nisam rekao da neko ko je poginuo dođe da svedoči.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajte, molim vas, sada ovu fotografiju. U stvari, taj incident preživelo je nekoliko ljudi. Mi smo jednog ili dvojicu predstavili ovde pred Sudom. Pogledajte ovog čoveka. To je čovek koji se zove Seljami Eljšani (Selami Elshani). On je tako jezivo opečen da je video kako mu otpadaju komadi mesa dok je bežao. On je taj događaj opisao u jesen 1999. godine u emisiji Bi-Bi-Si-ja (BBC) "Panorama" (Panorama). Dve stvari u vezi s tim. Da li vi kažete da se takav incident uopšte nije dogodio, da je na ljude pućano, a da su onda zapaljeni? Da li vi kažete da se tako nešto u Velikoj Kruši uopšte nije dogodilo?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam dobro reko da moji vojnici to sigurno nisu uradili, a da nemam saznanja da je to uradila neka druga jedinica ili pojedinac. A da li se dogodio ili nije dogodio, to je tako hipotetićko pitanje na koje ja ne mogu da vam dam odgovor. Ni sa da ni sa ne. Znači, nemam saznanja da je toga bilo. Da imam, ja bih rekao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se sećate, gospodine Vukoviću, da vam je Sud dao mnogo prilika da kažete "ne znam šta se dogodilo ali možda je neko

drugi nešto tako uradio". Recite mi sad, da li vi dozvoljavate mogućnost da se taj grozni masakr možda dogodio, a da su ga počinili policajci?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja, gospodine Najs, nisam došao ovde da nagađam. Ja samo mogu da svedočim i da govorim istinu jer me na osnovu toga, između ostalog, na to obavezuje i ona svečana izjava koju sam ovde dao, a ne želim da nagađam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vi dopuštate mogućnost da se za ovaj događaj za koji je u velikoj meri okrivljena policija i o kome su govorili mnogi svedoci i o kome je mnogo toga napisano, da li prihvatate da se taj incident možda dogodio?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Teško je odgovoriti na ovo pitanje jer ne postavljate konkretno pitanje. Ja vam kažem da je sam rat zločin. A da li je bilo pojedinačnih slučajeva, pa verovatno jeste. U svakom ratu ih ima. Ako me pitate da li je bilo organizovano, ja vam kažem nije. Jer da bi nešto bilo organizovano mora postojati naređenje, mora postojati ... Ja bih morao da znam kao komandant jedne jedinice da je takvo naređenje postojalo. Ako pažljivo pročitate zapovest komandanta brigade za ovo dejstvo, videćete postupak prema civilnom stanovništvu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada odgovorite na moje pitanje. Proveli ste toliko puno vremena na davanje tako dugačkih odgovora, a sada samo kažete da li prihvatate da se to možda dogodilo. Da ili ne?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Moguće da se dogodilo i da su počinili pojedinci van kontrole, ali nemam saznanja da se to desilo i ne mogu vam reći da li prihvatam ili ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U svetlu tog vašeg poslednjeg ustupka, zašto onda kada vas je optuženi pitao o tome, 12.46, 431. dan suđenja, zašto ste onda vi bez ikakve rezerve rekli, "sve što je rečeno o tom groznom masakru je neistina i tu su netačne stvari" i zatim ste govorili to o tom čoveku sa opekotinama? Dakle, zašto ste onda vi to odgovorili kad vi jednostavno niste imali dovoljno saznanja da takav odgovor date, gospodine Vukoviću?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam imao odlična saznanja, a tamo sam odgovarao na konkretno pitanje, a vi ne postavljate konkretno pitanje, vi me pitate da li dozvoljavam ili ne. Vi me ne pitate da li je to učinila moja jedinica i da li imam saznanja o tom događaju. Mene je gospodin Milošević vrlo konkretno pitao o tom događaju i ja sam dao konkretan odgovor.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najs, recite mi kako je glasilo pitanje?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, mogu to da vam kažem. Evo, gospodine Vukoviću, vaš odgovor je usledio nakon jednog izlaganja optuženog o svedočenju svedoka po imenu Alji Hoti (Ali Hoti). Optuženi vam je rekao: "29. marta Mehmed Krasnići (Mehmed Krasniqi) mu je rekao da su u Maloj Kruši srpska policija i paravojne formacije sakupili 109 muškaraca, među kojima je bio i taj čovek po imenu Krasnići. Odveli su ih u jednu kuću, bacili slamu na njih, polili benzinom i zapalili ih. Taj Krasnići je nekako preživeo i Alji Hoti je to od njega čuo". Posle toga, iako vam nije postavljeno neko pitanje, vi svojevolljno kažete: "Sve što ja mogu da kažem je da ništa od toga nije tačno. U tome stoji nekoliko neistina" i zatim govorite o paravojnim snagama i onda kažete: "A zašto onda taj Krasnići nije došao ovamo da pokaže svoje opekotine". Niste uopšte direktno pitani. Vi ste dobrovoljno izneli izjavu da su te informacije netačne. Da li vam je optuženi dao pitanje? Da li ste vi imali zapisano pitanje na koje je u tom trenutku trebalo da odgovorite?

SVEDOK VUKOVIĆ – PITANJE: Uopšte. Prvo, ovo šta pričate ne stoji. Sami ste rekli da sam komentarisao navode iz pitanja, a pretpostavljam da su to bili navodi iz optužnice. I u svakom navodu sam rekao zašto ne stoji. Pričao sam i o paravojnim formacijama koje nikada u životu nisam video ...

SUDIJA BONOMI: Gospodine Vukoviću, slušajte pitanje. Vama je pročitano šta je svedok rekao u ovoj sudnici, a ne šta piše u optužnici.

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa, tačno je. Komentarisao sam navode koje je izneo taj svedok i rekao sam da one nisu istinite, jer čim pominje paravojne formacije, ja znam da je sve dalje neistina jer paravojnih formacija nije moglo biti, nije bilo u zoni odgovornosti 549. motorizovane brigade. Za to mogu da garantujem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Naravno, bilo je lokalnih Srba, naoružanih, obučeni u rezne uniforme i oni su ljudima mogli da izgledaju kao paravojne formacije, zar ne?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Svi oni koji su bili naoružani morali su imati ili uniformu redovne policije ili uniformu vojske i jasne oznake i na rukavu uniforme i na kapi, bertetki ili na šlemu, u zavisnosti šta su nosili i morali su imati oznaku čina ako su bili starešine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U svedočenjima piše da su neki od njih nosili bele trake oko ruke.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam o kakvim trakama pričate. Bele trake, koliko se sećam, ne. Nekada smo nosili crvene trake, ali one su se nosile na ramenu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da potvrdimo ono šta stoji u Delićevim uputstvima, u toj operaciji korišćeni su i lokalni meštani, Srbi, zar ne?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam tu informaciju. Moguće da piše, ali su bili pod komandom vojske.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala.

SUDIJA BONOMI: Da li želite da se odgovori na pitanje da li je to pitanje bilo na spisku prethodno pripremljenih pitanja?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, hvala što ste me podsetili. Da li je pitanje o incidentu u Maloj Kruši pripremljeno od strane optuženog, da vi na njega odgovorite?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Bilo je i to jedno od pitanja. Znači, predočavao mi je izjave svedoka Tužilaštva i tražio je da ja odgovorim na to pitanje na glavnom pretresu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I vi ste to bili spremni učiniti bez obzira na činjenicu koju ste konačno otkrili Sudu, a to je da vi ne možete da isključite mogućnost da se taj jezivi događaj dogodio onako kako su ga opisali preživeli?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ja i tada i sada dajem isti odgovor. Ja ne znam kako vi u mom odgovoru pronalazite razlike. A uostalom, spreman sam i na sva ostala pitanja da vam dam ponovo odgovor ako ih vi postavite. Ja bih uostalom došao ovde da svedočim i kao svedok Tužilaštva da ste me vi zvali, ali me niste zvali, jer očigledno ne želite da čujete ono šta ja znam.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Vukoviću, kako bismo izbegli sve sumnje u vezi s tim da li govorite istu stvar ili ne, vi ste i danas rekli da sumnjate u postojanje tog čoveka koji je opečen.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li i dalje sumnjate da taj čovek postoji nakon što ste videli ovu fotografiju?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ja moram da izrazim sumnju, jer ja, ova slika mi ništa ne znači. Ona bi mogla biti snimljena bilo gde i bilo kad ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Naravno, naravno. Molim poslužitelja ... Da vidimo šta on zapravo o tome kaže. Imamo tu na engleskom jednu varijantu i jednu na BHS-u. Tog čoveka nismo pozvali ovde da svedoči, ali kad se vi već raspitujete o tom opečenom čoveku, imaćete sada priliku da čujete šta taj čovek kaže. Molim da se ovo stavi na grafoskop, a ovo da se da svedoku. To je potpisala supruga tog čoveka. Moramo relativno brzo da radimo. Vrh stranice. Taj se čovek zove Seljami Eljšani. Da li vidite? *Krushe e Madhe*. Ostao je sa porodicom. Tamo je bio manji broj pripadnika OVK. Zatim on kaže da je 25. marta počelo granatiranje Male Kruše. Kaže da je to bilo iz raznih vrsta artiljerije. Dobro. On zatim kaže da je prvo Vojska Jugoslavije granatirala selo, kako bi otvorila put za policijsku pešadiju koja je izvodila napade. Kaže: "Ti policajci nosili su uniforme slične uniformama Vojske Jugoslavije, zelena maskirna uniforma sa slovima 'POLICIJA' na leđima. Nosili su belu traku. Isto tako imali su i pancir. Imali su ručne bacače, pištolje i 'Kalašnjikove' (Kalashnikov). Granatiranje je trajalo od 4.30 ili 5.00, 25. marta, četvrtak". Zatim ću da preskočim. Idem dalje. Nešto niže na stranici govori o Šešeljevom govoru koji je pozivao na nasilje i zatim govori o 26. martu i kaže: "Otprilike," jeste li pronašli taj deo, "oko 3.00 26. marta," jeste li pronašli taj deo?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pronašao sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, "oko 3.00 26. marta u potpunosti su opkolili selo tenkovi Vojske Jugoslavije koje su vozili ljudi u policijskim uniformama. O tome govorim na osnovu svog ranijeg iskustva. Takođe bilo je i oklopnih vozila Vojske Jugoslavije. Vojska je išla ivicom jaruge i pucala u vazduh". Zatim, "u 5.00 smo morali da se predamo. Niko od nas nije bio naoružan". Zatim dalje govori o tome kako su pretresani. Kaže da su žene i deca poslali u džamiju. Kaže da su im svi lični identifikacioni dokumenti spaljeni. Sledeću stranu molim. Pri vrhu strane. On govori o dvojici ljudi koji su se fotografisali sa albanskom zastavom i pogledajte da li možete da pronađete ovde. Zatim kaže: "Policajci su govorili srpski i još više su se

naljutili kada ta dvojica nisu mogli da im odgovore, jer nisu mogli da ih razumeju. Ti mladići su tamo ostavljeni ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam na kom ste redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pronaći ću vam to. Ako možete da pronađete broj 200. "200 muškaraca". Vidite li to?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Našao sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: E pa, jedna ili dve rečenice pre toga piše: "Ti mladići su tamo ostavljeni, a policajci su im na srpskom rekli, 'platićete to kasnije'. Ne znam imena te dvojice mladića. Zatim su nas oterali u dvorište u selu gde je nas, otprilike 200 muškaraca, bilo prisiljeno da ležimo licem prema zemlji sa rukama na potiljku. Ostavili su nas tako tokom pet sati. S vremena na vreme tukli bi nas palicama" i zatim kaže, "preostali su podeljeni u dve grupe: mlađi, do 60 godina, stariji, od 60 godina. Moja grupa oterana je u jednu polusrušenu kuću nekih 30, 40 metara daleko". I zatim kaže, "oni su rekli da smo mi tražili da NATO dođe i granatira i zato će nas pogubiti. Rekli su nam da smo tražili od Bila Klintona (Bill Clinton) da nam pomogne. Shvatili smo da će nas zaista pogubiti. Tražili smo nekoliko kapi vode, kad već gubimo život. Međutim, taj naš poslednji zahtev je odbijen". On zatim opisuje prostoriju u kojoj su bili i kaže da je jedan od pet policajaca rekao, "'hajde da sada počnemo sa pogubljenjem'. Skupili smo se u uglu, ja sam bio najbliži policajcu. Nakon prvog hitaca bacio sam se na zemlju i pretvarao sam se da sam mrtav. Bio sam na leđima. Drugi su, jedan po jedan, počeli da padaju na mene. Prvo su pucali pojedinačnim hicima, a zatim automatskom vatrom. Imali su 'Kalašnjikove'. Njihova krv curila je na moje lice. Dok sam ležao jedan metak me okrznuo po ramenu. Svi su bili mrtvi. Nikom nije pomicao nijedan mišić. Pucnjava je trajala otprilike 30 sekundi, ali meni se činilo kao da je ceo sat, mnogo sam se plašio. Čuo sam da jedan policajac kaže, 'dok ih mi pokrивamo kukuruzovinom, ti idi da nabaviš nešto benzina'. Zatim su nas polili benzinom. Čuo sam kako benzin teče, mogao sam da ga osetim po mirisu. Zatim su benzin zapalili. Nisam bio siguran da li su još tamo, ali morao sam nešto da učinim. Odgurnuo sam osobu koja je ležala preko mene i počeo da gasim plamenove na sebi golim rukama. Obe ruke i lice su mi opečeni. Stajao sam na kolenima i vrištao iz sve snage. Još jedanput sam pokušao da se pokrenem i sklonim od vatre. Imao sam sreću da sam imao mnogo odeće na sebi, inače bih bio spaljen. Brzo sam počeo da se skidam. Imao sam sintetičku jaknu koja je počela da se topi. Dok sam

to radio koža i meso su počeli da mi otpadaju sa ruku". To kaže taj opečeni čovek za koga vi kažete da je trebalo da ga pozovemo ovamo da svedoči. Da li osporavate istinitost ovog iskaza?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, u svakom slučaju ovaj prvi deo je lažan, a onda mogu, čim neko počne da laže, on laže do kraja. Nađite prvu stranu gde piše "Izjava svedoka", to je pri dnu. Kaže se: "26. marta u potpunosti su opkolili tenkovi Vojske Jugoslavije koje su vozili ljudi u policijskim uniformama". E ovo je teška laž, gospodine Najs, jer u borbenim dejstvima ne može niko spolja da vidi onoga ko je u tenku, jer su svi sakriveni i pokriveni lukovima. Znači, onaj ko je video tenk i ako ga je video nije mogao da vidi onoga u tenku, a ovaj kaže još ih vozili, kako kaže, samo momenat da nađem, "vozili ljudi u policijskim uniformama", a ovo zasniva na nekom prethodnom iskustvu. Pa, to je kompletna laž. Dalje, "bilo je i oklopnih vozila VJ" i tako dalje, a ja vam kažem da sam na ovom prostoru jedino ja imao tenkove i znam da moji tenkovi nisu bili u Velikoj Kruši. A ova jedinica koju vidite ako ponovo postavimo kartu, koju vidite na asfaltnom putu Đakovica-Prizren se nije pomerala sva tri dana. Uostalom, takav joj je zadatak i dat u zapovesti i nije se pomerala. I sad ste još više potkrepili moje uverenje da ovaj svedok laže, a da li je on stvarno na fotografiji ili ne, ja ne mogu reći.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Zastanimo ovde na trenutak.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, opet smo radili jedan sat tako da sada idemo na pauzu od 15 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, vi ste čvrsti u svom stavu da taj spaljeni čovek jednostavno laže u svojoj izjavi. Da li je to vaš stav? Da li nam to kažete?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da, na osnovu one izjave da je video ljude u tenku, a ja vam kažem da je to nemoguće ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak, zastanite tu. Svi smo videli ljude u tenkovima i vozača koji sedi na otvorenom i ljude koji stoje na vrh tenka,

kada se vide i uniforme. To je nešto drugačije od tenkova koje ste vi videli. Zar vi niste videli takve tenkove?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, u naoružanju Vojske Jugoslavije postoje dve vrste tenka. Pardon, postoji i treća koja je modifikacija jedne vrste, ali su slični. I u svakom tenku u borbenim dejstvima posluga tenka ili posada tenka je u tenku, a radi njihove zaštite su spuštene lukovi. Inače, tenk ne bi imao smisla...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Vukoviću, kada tenk odlazi u područje gde su civili koje želi da terorise ne mora nužno da bude u punoj spremnosti za borbena dejstva. Ovi tenkovi su išli da tamo terorise, proteruju civile. Razmislite, moguće je da se vide ljudi na vrhu tenka i takođe sa otvorenim lukom tenka, je li tako?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nije tako. Naši ovi tenkovi nisu išli da terorise stanovništvo, jer sam ih sve vreme držao pod svojom neposrednom kontrolom i komandom i nikad nisu davani policiji. A nađite mi tog policajca koji je umeo da vozi tenk, kako kaže vaš svedok i nađite mi tog policajca koji zna da koristi nišansku spravu tenka i da koristi sredstva veze u tenku. Za to vrši obuka, ide se u školu, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Skrenuo sam vašu pažnju na izjavu tog čoveka sa opekotinama, međutim tu su još dva svedoka. Lutfi Ramadani (Lutfi Ramadani) i Mehmed Abdulji (Mehmed Abdyli). Obojica su opisali pred ovim Pretresnim većem kako su srpski tenkovi došli u selo, kako su pucali na ljude, kako su tela polivali benzinom i zapalili i da li vi kažete da su svi ti ljudi rekli nešto što nije istina ili dozvoljavate mogućnost da se to ipak desilo?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne dozvoljavam mogućnost da su tenkovi i oklopna vozila bili u selu Velika Kruša od 25. do 28. marta 1999. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da završimo sa još par opštih pitanja kod kojih možda možete da nam budete od koristi. Ti ljudi, hiljade ljudi koji su napustili to mesto u tih nekoliko dana, između 26. marta i 1. aprila i vidimo da je to sve rezimirano na tom dokument, oni ne bi otišli, već su otišli zato što je vaša vojska bila prisutna na toj teritoriji.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Molim vas budite precizi. Gde otišli? Da li za Albaniju, da li otišli iz svojih kuća?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa, ne bi napustili svoje kuće u nekim slučajevima. Pretpostavljam da njihove kuće nisu bile spaljene, ali generalno govoreći, ne bi otišli za Albaniju da u njihovoj domovini nisu bile prisutne vaše oružane snage, zar ne?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije tačno jer ne polazite od početka. Oružane snage je normalno da budu prisutne u svačijoj domovini. A oružane snage ne bi došle, konkretno ni u jedno ovo selo, da tamo već nije bilo terorista, a što se tiče odlaska za Albaniju, osnovni uzrok, ja sam rekao, je NATO bombardovanje. Konkretno u ovom selu je gađan Nogavac i Opteruša ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Vukoviću, zaustavite se. Vaši dokumenti to ne pokazuju. Vaši dokumenti pokazuju da u najvećem delu sela, kao što je Bela Crkva, OVK nije bio. I vi ste rekli tako nešto za neka od ovih sela, a vaši tenkovi su čistili ta sela iako nije u njima bila OVK. Hajde da se vratimo na moje pitanje. Da li bi ti ljudi krenuli od svojih kuća da nije bilo prisustva vaših vojnika? To je jednostavno pitanje na koje može da se da jednostavan odgovor.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Sasvim jednostavno, ali ste prvo dali jednu konstataciju s kojom se ja ne slažem. Znači, uporno tvrdite da je vojska bila u selima i da nije bilo terorista. A ja vam govorim obrnuto, da je vojska dejstvovala samo u onim selima odakle su teroristi dejstvovali na vojsku ili su bili prisutni tamo. A što se tiče pokretanja civila, sasvim je normalno da pre početka dejstava civilno stanovništvo ode van prostora izvođenja borbenih dejstava. Nađite mi čoveka, civila, koji se ne boji za svoj život i živote svoje dece.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da mi pomognete kod sledećeg? Ja znam, nemojte da shvatite ovo kako nešto uvredljivo, ali ja znam da ste vi samo pukovnik. Zašto ste pokrenuli tu kampanju 25. marta? Zašto to niste uradili u februaru ili u januaru ako je to imalo veze sa OVK? Zašto ste čekali da imate pokriće NATO-a za to?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne razumem onu konstataciju da sam samo pukovnik, ali ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne razumete ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... a što se tiče ostatka pitanja zašto smo kampanju tad pokrenuli, pa pokrenuli smo je jer je procenom i komande

korpusa prištinskog i procenom komande brigade se pojavile jače terorističke snage u tom rejonu i to vam piše u zapovesti i jednoj i drugoj da su presekli komunikacije od vitalnog značaja za snabdevanje vojske i za manevar po dubini. Iz tog razloga nose vam obe zapovesti u cilju deblokade određenih komunikacija, a sprovodili smo i u januaru i u februaru deo, gde god su se teroristi pojavili da su ugrozili saobraćaj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali sigurno je bila slučajnost to da je glavna kampanja počela u vreme kada je počelo NATO bombardovanje?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, ako pogledate zapovesti i dokumenta iz relevantnog perioda, one su rađene pre nego što je počela agresija. Nemojte je zvati kampanja nego agrasija na jednu suverenu zemlju. Znači, vidite, komanda brigade je svoju zapovest napisala 23. marta 1999. godine. A da vas podsetim, agresija je krenula u 19.59 24. marta. Znači, donete su odluke da se ovo uradi na osnovu valjanih podataka što pokazuju iskustva sa terena i ranije nego što je počela agresija NATO zemalja, da ih sad sve ne nebrajam, Francuske (France), Albanije i tako dalje. To se vidi iz dokumenata.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kažete da plan nosi datum 23. mart 1999. godine. Moguće da je to tako, ali samo jedan detalj...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To je tako, a ne da je moguće. Pročitajte šta piše.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Plan ... Interesantno je, vi kažete da je plan napravljen 23. marta. Da li je to nešto što biste očekivali da se odrazi na sastanku Vrhovnog saveta odbrane s obzirom na obim tog plana?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ovo je operacija na združenom, pardon, ne operacija nego akcija protiv-teroristička na združenom sastavu. Ako pogledate sastav snaga, videćete da je negde oko 800 ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da ili ne? Da li biste očekivali da se to odrazi na sastanku Vrhovnog saveta odbrane s obzirom da to dolazi od vrhovnog komandanta?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U svakom slučaju ne očekujem da se vrhovni komandant bavi pojedinačnim protiv-terorističkim akcijama. On je verovatno izdao neku direktivu još 1998. godine da se gde god se nađu terorističke snage protiv njih dejstvuje. A ovo je u borbenom rasporedu u

zoni odgovornosti jednog komandanta brigade i on normalno da postupa u duhu dobijenih zadataka ranije. I mislim, ja ne mogu da tvrdim, ali nije to nivo Vrhovnog savete odbrane da raspravlja o tome.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, mislim da svedok više ne može da nam pomogne u vezi sa tim, ali poslednji dokument koji smo u vezi s tim dobili je sastanak Vrhovnog saveta odbrane od 23. marta. Posle toga se negira da postoji bilo kakav dokument ili bilo kakvi dokumenti u vezi sa zajedničkom komandom. Prema tome, nema nikakvih dokumenta na višem nivou koji bi se bavili ovim planom. Da li je situacija jednostavno takva, gospodine Vukoviću, da je ova kampanja, u stvari, počela 25. marta i da je to, u stvari, period koji je upotrebljen da bi se proterali Albanci? Da li je to ono što ste uradili?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije ono što smo uradili i to nije ono što je rađeno. Pustite me, molim vas, da završim odgovor na pitanje. Znači, ovo nije bila kampanja. Ovo je bila, ponavljam po stoti put, protiv-teroristička akcija. I sasvim je normalno da se oružane snage bore protiv terorista i bore se u svim normalnim zemljama ovoga sveta svim raspoloživim snagama i sredstvima. I ne znam šta vas tu buni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A vi i svi ostali oficiri koji su dali izjave Komisiji Vojske Jugoslavije ili preko Komisije Vojske Jugoslavije, vi ste izneli zapažanja i rekli ste da su to različita tumačenja događaja, a ono šta ste vi pokušali da sastavite zajedno je jedna neistinita priča zasnovana na krivokletsvo koja navodi ovo Pretresno veće na pogrešan trag. Je li tako?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam baš sve zapamtio jer ste dosta rekli neistina, ali evo, probaću da vam odgovorim na svaku pojedinačno. Znači, prvo, nismo se mi udruživali i nismo se mi dogovarali i nismo, kad već pominjete oficire, ali ja ću opet govoriti za sebe. Znači, nisam ja odgovarao i ja imao nedoumice, gospodine Najs. Nedoumice je imala verovatno ta Komisija koja je dobila zadatak da ispita određene, sad i ja sam evo počeo da pretpostavljam, jer ne znam pouzdano, a ja nisam imao nikakve nedoumice, jer tačno znam šta se tamo desilo i tačno znam šta je moja vojska tamo radila. A vi izvolite i dovedite svih 186 mojih vojnika, izvinjavam se, 185, jer sam ja bio 186. i oni će vam potvrditi ovo što ja kažem. Normalno, svako sa svog nivoa, jer vojnik može da vidi 20 do 30 metara levo i desno od sebe i napred. Znači, ne slažem se uopšte sa tim što ste rekli.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moja poslednja tvrdnja je sledeća. Koliko god je za vreme sukoba otupila osetljivost, vi shvatate da potpisujući svoje ime u ove dnevnik, kada je reč o čišćenju tog područja ili tih područja, vi samim time implicirate sebe u tim strašnim zločinima i to je razlog zbog kojeg ste došli ovde i lažete u vezi s njima ponovo i ponovo pred ovim Sudom.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To uopšte nije tačno. Opet ste me uvredili, gospodine Najs i rekli mi da lažem. Pošto je meni zabranjeno da ja vama kažem da lažete a to mislim, ja ću samo reći da ne govorite istinu. A, u stvari, mislim da lažete, ali ne smem to javno da kažem. I nije tačno, ja nisam vršio nikakve zločine kao što vi to navodite.

SUDIJA ROBINSON: Pukovniče, već sam govorio u vezi sa tim, u vezi sa pravljenjem razlike između profesionalnog nastupa i ličnog nastupa. Objasnio sam vam kad gospodin Najs kaže da vi lažete, on to ne govori sa svog ličnog stanovišta, već izvodi svoje dokaze na osnovu instrukcija koje ima i izjava koje ima na raspolaganju i zbog toga vam on to kaže. I to je sasvim normalno u jednom protivrečnom pravnom sistemu da zastupnik kaže svedoku da laže. A potpuno je neprimereno da vi kažete gospodinu Najsu da laže. Morate od toga da se uzdržite.

SVEDOK VUKOVIĆ: U redu. Nisam ni rekao da laže, nego sam rekao da ne govori istinu.

SUDIJA ROBINSON: Ne želim više o tome da raspravljamo. Gospodine Miloševiću, da li imate pitanja u dodatnom ispitivanju?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam, gospodine Robinson. Nastojaću da što...

SUDIJA ROBINSON: Izvinjavam se, gospodine Miloševiću. Gospodine Najs, hajdde da se pozabavimo dokaznim predmetima.

TUŽILAC NAJS: Da, mislim da treba. Ja sam ponudio samo četiri nova dokument: dve karte. Izjavu čoveka po imenu Eljšani, njegovu fotografiju. To nisu jedine nove stvari koje sam ponudio, ali ovo vizuelno pomagalo koje sam koristio sa svedokom Delićem bi mi bilo drago da se uvede kao dokazni predmet, jer ako ga koristimo kao dokazni predmet, onda može samo da se koristi argumentima, a da pri tome ne mora da se nudi kao dokument ukoliko se već nalazi u dokazima. Ipak, u njemu su praktično

samo rezimirani materijalni dokazi. Pozivam Pretresno veće da na isti način uvede kao dokazne predmete dve karte koje smo sinoć napravili, jer svedok je na kraju prihvatio da one tačno odražavaju ono šta se nalazi u njegovom dnevniku i drugim dokumentima. One su pre svega bazirane na zapisima u njegovom dnevniku, ali i u Delićevom dnevniku, koji su na raspolaganju i prevedeni. Ovo su dokumenti koji su korisniji od zbunjujućih karata koje pokazuju statičke položaje trupa i, u stvari, ne otkrivaju ništa u vezi sa aktivnostima trupa. Zbog toga pozivamo Pretresno veće da prihvati ove dokumente kao dokazne predmete. A kada je reč o izjavi čoveka po imenu Eljšani i njegove fotografije, ja bih ovom prilikom zamolio Pretresno veće da to prihvati kao dokaz. Mi, naravno, nismo pozvali ovog čoveka, ali smo pozvali drugu dvojicu ili trojicu svedoka koji su dali iskaze, a ovo je jedini svedok koji je osporio da je taj čovek spaljen i rekao je da bismo trebali njega da pozovemo.

SUDIJA KVON: A kakav je stav u vezi sa onim presretnutim razgovorom?

TUŽILAC NAJS: Ja sam već jasno rekao naš stav. Nismo u poziciji ni da prihvatimo ni da odbijemo taj dokument. Nadam se da ću imati resurse da nešto dalje idem u istragu u vezi sa tim pitanjem, u vezi sa tom trakom i snimkom. Uvaženi sudija Kvon je ukazao da je svedok trebao da donese samu traku, ali ako je on u pravu i kao što je jutros rekao sudija Bonomi da ima i drugih izvora koji raspolažu istom trakom, onda bi možda trebalo da se bavimo pitanjem uvođenja te trake kao dokaza. Ali mi bismo radije da se u ovom trenutku to ne uvodi kao dokazni predmet. Čini mi se da ovo spada u kategoriju onih materijala kod kojih će biti na Pretresnom veću i njegovom diskrecionom pravu da odluči da li takav dokument treba da se usvoji ili možda da se sačeka i vidi da li na bolji način može da se podrži taj dokument ili da se vidi da ne postoje adekvatne osnove na kojima bi mogla da se zasniva verodostojnost ovog dokumenta, tako da bi trebalo da se odloži usvajanje dok se ne potvrdi tačnost.

SUDIJA KVON: Jedno razjašnjenje u vezi sa kartama. Kada govorite o uporištima OVK, da li su to mesta koja je označio svedok?

TUŽILAC NAJS: On je juče kada sam mu ja izneo imena tih mesta i rekao da su to uporišta OVK rekao da sam ja manje-više u pravu u vezi sa tim.

SUDIJA KVON: On je isto tako, čini mi se, pomenuo i Randubravu i Retimlje i tako dalje.

TUŽILAC NAJS: Da. On je pomenuo i druga mesta. U pravu ste. Prema tome, mogli bismo i ta druga mesta da označimo ili se jednostavno prisetimo se da je svedok to rekao. Ali, dakle, svedok je generalo govoreći, prihvatio da plavi trouglovi na ovoj karti pokazuju mesta gde su bila uporišta OVK.

SUDIJA KVON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nadam se da ste čuli kada je svedok objašnjavao da su ove karte po onome šta one pokazuju prilično iskrivljene. Naime, on je komentarisao kartu koju ste dali na osnovu dnevnika generala Delića, govoreći da se kod generala Delića pominju mesta, da je reč o rejonima mesta. Dakle, o mnogo širem prostoru, a ovde su tačkasto pomenuta mesta. A vi vidite u svakom vojnom dokumentu, kaže se na pravcu, na primer, Bela Crkva-Retimlje. To ne znači da je vojska samo u Beloj Crkvi i Retimlju, nego na tom pravcu ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pa zar to sve šta kažete ne govori o težini koju treba pridati dokazu, a ne o samom pitanju prihvatljivosti tog dokaza?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, o težini. Svedok se složio da su i svedočio o tome da su njegove jedinice bile u ovim mestima koja su označena, međutim i tu je jedno iskrivljavanje, jer je karta prikazala po ovoj legendi koja je data, da su u plavim kvadratima uporišta OVK, kao da nisu bila uporišta ovde gde su bili crveni, žuti i narandžasti kvadrati. Pa, ispada da je vojska napadala teritoriju gde nisu bila uporišta OVK, a kasnije tek otišla u ta uporišta. Što takođe nije tačno, jer je svedok to osporio. Prema tome i ova karta je netačna i kao takva se ne može uzimati kao argument. Može se uzimati kao jedan grafički prilaz gde se vojska nalazila toga dana, ali u svakom slučaju je potpuno jasno iz izjave svedoka, iz njegovog svedočenja, da su na najvećem broju ovih tačaka, odnosno, ja koliko se sećam sad, na

svim, osim u Beloj Crkvi, bila uporišta OVK, znači, svim žutim, zelenim, crvenim i narandžastim, a ne samo na plavim. A onda još samo jednu napomenu. On, na primer, ovde ima u ovom kvadratu gde su, gde su zapisi s leve strane u ovoj vertikali, izvučeno, kaže: "Snage spemne za intervenciju na pravcu Orahovac - Oštrozub," a onda ispod toga, "u toku dana 1.000 ljudi je otišlo u pravcu Čafa Prušit," pa se stvara, kad se to spoji, utisak da su otišli zato što su snage išle na tom pravcu. A tu su elementi iz dnevnika o događajima u toku tog dana. I to je svedok veoma precizno objašnjavao šta znači upisivanje u ratni dnevnik događaja u toku dana. Ti događaji jedan s drugim nemaju nikakve veze, a ovde ih gospodin Najš namerno stavlja u neku vezu da stvori utisak kako je to jedno iz drugog proizišlo, što je netačno. Na kraju krajeva, svedok je i rekao da su ti građani bili iz Peći (Peje), a ne uopšte iz ovih krajeva gde su bila dejstva. Ti koji su išli, tog dana koji su prolazili.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, znamo argumente koje ste izneli protiv uvrštenja ove dve karte. Primamo ih na znanje, ali to su argumenti koji se više odnose na težinu, a ne na prihvatljivost. Vi te argumente možete ponovo da iznesete u kasnijoj fazi. Uvrstićemo u spis ove dve karte i molim da im se dodeli jedan broj.

sekretar: To će da bude dokazni predmet 930, tabulator 1 za kartu koja je napravljena na osnovu dnevnika pukovnika Vukovića i tabulator 2 za kartu koja je napravljena na osnovu dnevnika generala Delića.

SUDIJA ROBINSON: Nećemo u spis da uvrstimo izjavu, niti fotografiju čoveka sa opekotinama.

TUŽILAC NAJS: Gospođa Diklić (Diklich) me je podsetila da bi moglo da dođe do problema u vezi sa proširenim verzijama dokumenata. To su dokumenti koje smo prvo dobili u jednom ograničenom obliku, oni se u ograničenom obliku nalaze kao tabulatori u dokazni predmetima ovog svedoka. To su dnevnići i dnevne beleške. Mi smo, kao i u Đošanovom slučaju, nabavili kompletniju verziju tog dokumenta i neke prevode. Koliko se ja sećam, kod Đošana smo jednostavno zamenili ono šta se prvobitno nalazilo i umesto toga stavili dodatni, kompletniji materijal. Odluka Pretresnog veća je bila

takva. A sada, naravno, na vama je da odlučite šta će da se uradi sa ovim drugim dokaznim predmetima, ali trebalo bi, dakle, imati na umu da mi jesmo ovde dostavili cele dokumente, a da je deo njih preveden.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Koliko se sećam, ja sam dostavio ove cele dokumente, a ne gospodin Najš. To sam vam dao pre nego što je počelo svedočenje pukovnika Vukovića, ove originale koje ste onda iskopirali i stavljeni su na raspolaganje gospodin Najšu.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najš, prihvatanje ovih dokumenata u spis bilo bi lakše kada biste vi identifikovali one delove koje ste koristili tokom svedočenja.

TUŽILAC NAJŠ: U redu. Trebaće nam nešto vremena da to uradimo. Ja razumem da postoji izvesna tenzija između uvršćenja svega, a što onda sve treba i da se prevede i identifikovanja određenih pasusa. Kad je reč o ovim dokumentima, ako ih pogledamo ...

SUDIJA BONOMI: Ovo je takav gubitak vremena. Zar ne biste vi i gospodin Kej (Kay) zajedno mogli da identifikujete te delove i ako se složite oko toga, možete o tome da obavestite Sekretarijat (Registry) da vidimo šta će da se zameni, a šta ne. Onda će oni to nama da kažu. Ako ne možete da se složiti, onda možete da se vratite ovamo.

TUŽILAC NAJŠ: Da, ja sam hteo da kažem da bi ovde ovom prilikom bilo bolje da to uporedimo i da onda prevedemo samo ono šta ćemo da uvrstimo.

ADVOKAT KEJ: Ako sam dobro shvatio, u spis će da uđu samo oni delovi dnevnika koje smo koristili. U redu. Predlažem da to potražimo u transkriptu, da to onda sažmemo u jedan jedinstveni dokument koji ćemo da dostavimo Sekretarijatu.

SUDIJA ROBINSON: Da. U redu. Gospodine Miloševiću, izvolite, dodatno ispitivanje.

DODATNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče, na početku ispitivanja postavljeno vam je pitanje koje ste dokumente imali kad kada ste davali izjavu komisiji iz vremena o kome je reč i vi ste identifikovali tri dokumenta. Sada vas pitam da li ste u svojoj izjavi koju ste davali se oslanjali pretežno na ono što piše u tim dokumentima ili pretežno na ono što ste, budući na licu mesta, videli i čuli svojim očima i ušima i ono što ste vi neposredno radili sa svojom jedinicom?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U svakom slučaju, prilikom davanja ovih izjava oslanjao sam se, pre svega, na svoja lična iskustva, a, normalno, njih sam potvrdio i sa ovim dokumentima koje sam imao na raspolaganju. Ali sam neprestano sva četiri dana bio na tom prostoru neposredno u borbenom rasporedu svoje jedinice. Znači, na osnovu svojih neposrednih iskustava sam i davao izjave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se vaša neposredna iskustva u bilo čemu razlikuju od onoga što je bilo i u ovim dokumentima nastalim u predmetno vreme?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: A tu da budem precizan, moja saznanja odslikava najviše analiza, jer prva dva dokumenta, zapovest i odluka, možemo reći da je plan protivterorističke akcije, a analiza je usledila upravo nakon izvršenog zadatka i na osnovu, između ostalog, i mojih izveštaja koje sam dostavio komandi brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, pukovniče. Vama su ovde prikazani neki izvori, između ostalog, ova knjiga "Kako viđeno, tako rečeno".

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da ste čitali one delove ove knjige koji su se odnosili na područje na kojem ste vi lično bili sa svojom jedinicom. Da li je tako?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da. U prvom kontaktu sam to pročitao i samo to fotokopirao, a kasnije sam pročitao i ostatak knjige, pa mogu i njega da komentarišem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, samo recite na osnovu onoga što ste vi, budući na licu mesta, jedini koji je u ovoj sobi koji je bio na licu mesta u tim kritičnim danima na koje se odnosi i ta knjiga, šta je u tome šta ste pročitali tačno?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ništa, ništa nije tačno, sem da su vojska i policija bile prisutne tih datuma u ovim rejonima. Ostalo ništa nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. U vezi borbenih ...

SUDIJA BONOMI: Gledajte, ako se ovo pitanje, onako kako sada stoji, odnosi na celu knjigu, onda sigurno shvatate koliko je besmisleno i pitanje i odgovor. Sasvim besmisleno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne razumem, gospodine Bonomi, vašu opasku. Ja sam sasvim jasno ...

SUDIJA BONOMI: Trebalo bi da je svedok bio na celom Kosovu, na svim mestima, tokom svih trenutaka sukoba da bi mogao da odgovori na ovako postavljeno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, ja sam vrlo jasno rekao *“Based on what you saw on the spot, and you are the only one in this room who was there on the spot in the critical days to which the book relates, what is correct about what you read?”* (Molim vas, samo recite na osnovu onoga što ste vi, budući na licu mesta, jedini koji je u ovoj sobi koji je bio na licu mesta u tim kritičnim danima na koje se odnosi i ta knjiga, šta je u tome šta ste pročitali tačno). Pitao sam ga, znači, za ona mesta, za ona mesta u kojima je on bio.

SUDIJA BONOMI: Ne, niste, jer je on vama pre toga rekao da je pročitao celu knjigu. Jeste li slušali njegov prethodni odgovor?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam slušao njegov prethodni odgovor, a ja sam postavio pitanje koje se odnosi na mesta u kojima je on bio. Nije on sebi postavio pitanje, nego mu ja postavljam pitanja. Prema tome, pitanje je sasvim smisleno. On je bio tamo za razliku od svih nas drugih, a pročitao je o tome, o mestima u kojima je on bio. I pito sam ga šta je od toga tačno. Nisam ga pitao da li je nešto tačno ili da li ima atom tačnosti u tome, nego sam ga pitao šta je tačno.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, postavite sledeće pitanje svedoku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da možete da kažete i o celoj knjizi. Šta možete da kažete o celoj knjizi?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa evo, ukratko. Ja ne znam koliko to vreme dozvoljava, ali ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo najkraće ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, najkraće. Evo, zašto to govorim. Ako pogledate stranu 152, ona govori o položaju verskih lidera. Ja mogu to da stavim na grafoskop, ako će biti od pomoći Pretresnom veću i moram deo, vrlo kratak deo da pročitam, jer znam da ima malo vremena ...

SUDIJA BONOMI: Ja se uopšte ne sećam da je u unakrsnom ispitivanju bilo bilo kakvih pitanja o verskim liderima.

SVEDOK VUKOVIĆ: A bilo je u knjizi.

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Dobro. Budite veoma kratki, pukovniče. Šta to želite da kažete u vezi sa verskim vođama?

SVEDOK VUKOVIĆ: Želim samo da uporedim kako ova knjiga tretira pravoslavne sveštenike, kako muslimanske, kako katoličke, pa će vam biti jasno. Kaže ... A, inače, da vam kažem, ja sam ateista ili bezbožnik, znači ne verujem u te stvari: "Religija igra veliku ulogu u kulturnom identitetu srpskog naroda i često je bila korišćena u nacionalističkoj kampanji srpskih političara od kraja 1980. godine. S tačke gledišta Srpske pravoslavne crkve koja se na javnoj sceni pojavljuje od kraja komunističke ere osamdesetih godina, njene verske vođe su iznenada pronašle sredstva i sledbenike da ponovo uspostave svoje pozicije u društvu. To je bio razlog zbog kojega su se udruživale sa silama zainteresovanim o etničkim podelama. Srpska pravoslavna crkva je podržavala Miloševića u njegovoj kampanji za Veliku Srbiju". Mogao bih i ostatak, ali je dovoljno. A sad pogledajte ovo, "što se tiče nacionalne svesti kosovskih Albanaca ...

SUDIJA ROBINSON: Mislim da morate malo sporije da čitate i pazite da ne pokrivete stranu rukom.

SVEDOK VUKOVIĆ: "Što se tiče nacionalne svesti kosovskih Albanaca ...

SUDIJA KVON: Mislim da ovde imamo i strane na engleskom. Dobro, hajde onda da stranicu na engleskom stavimo na grafoskop. Molim vas da počnete ponovo da čitate od onog mesta gde se spominje Velika Srbija. Taj deo nismo dobili u prevodu.

SVEDOK VUKOVIĆ: "Srpska pravoslavna crkva je podržavala Miloševića u njegovoj kampanji za Veliku Srbiju sve do početka devedesetih godina". Mogu i ovo dalje da čitam, ali se govori kako su se kasnije navodno razišli i tako dalje. Ali skrećem pažnju na sledeći pasus, on je na istoj stranici, prvi pasus odozgo. Valjda je to to, " što se tiče nacionalne svesti kosovskih Albanaca, religiozna identifikacija nije posebno jaka, iako je većina kosovskih Albanaca islamske vere. Postoje," kaže, "i kosovski Albanci, katolici i pravoslavni". E sad, da kažem ono šta želim. Ko god ima imalo znanja o događajima i u bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji zna kakvog su karaktera crkve. Upravo je Srpska pravoslavna crkva, ako mogu da kažem, najumerenija i upravo uvek ona poziva na mir, na saradnju, na toleranciju. Što se tiče islama, pa svugde je u svetu poznat islamski fundamentalizam kao najveći izvor zla i terorizma. To se dokazalo u svim drugim zemljama. Dokazalo se i na Kosovu i Metohiji da je zajedno sa teroristima deystvovala i jedinice mudžahedina. Ja mislim da to kod ovoga ima dokumentovano. Ja nisam poneo takva dokumenta, ali mogu ovom Sudu da ...

SUDIJA ROBINSON: Pukovniče, to je, znači, značaj ova dva pasusa koja ste vi pročitali. Dobro. To smo sada čuli.

SUDIJA BONOMI: Pre nego što nastavite, ja bih želeo jasno da dam do znanja da ja nikako ne prihvatam ono šta ovaj svedok kaže, ako je to ono šta on kaže, da se treba bojati svih muslimana zbog njihove povezanosti sa terorizmom.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću.

SVEDOK VUKOVIĆ: Oprostite, ja to nisam izjavio, ja sam ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ima potrebe, pukovniče, da se još zadržavamo na ovoj knjizi? Vi ste jasno rekli da ono što vi znate, a što ste pročitali, ništa nije tačno. To ste jasno rekli. Da li ima potrebe za bilo šta, kako još zadržavanje na toj knjizi?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Samo da mi objasnite, da mi dozvolite da kažem da ja ne govorim o muslimanima nego o muslimanskom fundamentalizmu. Znači, ja sam i u svojoj jedinici imao puno muslimana, pa smo odlično saradivali i nemam o tom narodu apsolutno nikakve negativne predznake. Imam samo o muslimanskom fundamentalizmu koji daje podršku džihadu i terorizmu, a što se tiče vašeg pitanja, ja mislim da nema potrebe, a mogu da komentarišem svaki pasus...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nema potrebe da prelazimo dalje po knjizi. Vi ste o njoj rekli svoje mišljenje.

SUDIJA BONOMI: Pukovniče, želim da bude jasna još jedna stvar. Da li je ovo jedna od tema koje su bile sadržane u pripremljenim pitanjima koje ste ranije dobili?

SVEDOK VUKOVIĆ: Koliko znam nije. Nemojte me držati za reč ... Nije se ...

SUDIJA BONOMI: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitani ste u unakrsnom ispitivanju u vezi sa borbenim izveštajem. Smatram da će biti od pomoći da objasnite da li taj, to je ova velika knjiga borbenih izveštaja, odnosno, dnevnih izveštaja koji počinju posle kao dnevni izveštaji od početka rata, da li su to, u stvari, zapisani tekstovi poruka koje su poslate kao izveštaji putem radio veze?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: I tekstovi i poruke koje su poslate putem radio veze, a kada nam nije funkcionisala radio veza, izveštaji su slati kurirom. Znači to su tekstovi poruka, kako vi kažete, to jest izveštaja koji su išli u komandu brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Rečeno vam je u unakrsnom ispitivanju da je na dan 24. marta i ovde vam je pokazana stranica 126 i traženo je od vas da pročitate da potvrdite da nema dejstva šiptarsko-terorističkih snaga toga dana. To je na stranici, predočena vam je stranica 126.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Samo momenat da to nađem. Našao sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I rečeno vam je da ovde nema ništa o aktivnostima šiptarsko-terorističkih snaga. Molim vas, pročitajte samo poslednja dva reda u tački 3, dakle, "po dubini..."

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Jasno, jasno. Ali cela tačka 3 glasi: "Oružana agresija NATO pakta uz sinhronizovano paljenje vatri na obodu granice Republike Albanije (čime su obeležili granicu Republike Albanije), po dubini uočeni reflektori koji su obeležavali ciljeve ka planini Milanovac i dalje". Znači, nije bilo dejstava primećenih u mojoj zoni, jer je moja zona na severu bila ograničena rekama Erenik i Beli Drim (Drini i Bardhe), ali je bilo po dubini teritorije prema planini Milanovac i bilo je sa druge strane granice u Republici Albaniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, aktivnost je vidljiva i tog dana i na ovaj način zabeležena u vašem dnevniku.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, aktivnost je uočena i primećena svih dana od početka agresije je postojalo sinhronizovano sadejstvo NATO snaga u vazduhu i na kopnu oružanih snaga Albanije i šiptarskih terorista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje vam je ovde dato da pogledate ovaj zapis od 26. marta, koji je na strani 127 i u kome u tački 5.3 piše: "Dana 27. marta" i pitani ste da li se tu pominju imena ovih mesta od Bele Crkve pa nadalje, da ih sad ne ređam. E sad, pročitajte tačka 5.3 kako glasi?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačka 5.3 glasi: "Dana 26. marta ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, 27. marta, piše ovde marta. Tačka 5.3 ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Onda ne govorimo o istoj stvari ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačka 5.3, o 26. martu ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: A o 26.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, gore nosi, na strani 127, 26. mart ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja nemam ... Bojim se da ne govorimo o istom dokumentu, jer ja ga nemam ovde ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nemate ovaj borbeni izveštaj?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, nemam kompletan već sam rekao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Stavljena vam je na grafoskop bila strana 127 ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: 127 u tački 5.3 piše: "Dana 26. marta 1999. godine drugi bataljon 549. motorizovane brigade na dubinskom obezbeđenju državne granice ...

SUDIJA ROBINSON: Zaustavite se. Gospodine Miloševiću, to takođe imamo ovde u svom dokumentu. Vreme je za pauzu. Napravićemo pauzu od 15 minuta. Možete da iskoristite tu pauzu da nađete pravu stranu na koju želite da se pozovete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Našao sam. Imam to ispred sebe i samo želim da kažem svedoku. To je tačno šta čitate od 26. marta, 5.3. Ali pogledajte na desnu stranu tog istog lista, pa ćete videti da i ova dalja unošenja koje se odnosi, koji nosi datum 26. mart ima tačku 5.3.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: A u svakom borbenom izveštaju dok nije stigao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vidite? Samo pitam ... Je l' vidite na desnoj strani?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Vidim, vidim. Vidim tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa, dobro ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: I ta tačka 5.3 se odnosi na angažovanje, predlog angažovanja jedinica za naredne dane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Postaviću vam posle pauze u vezi s tim. Samo sam hteo da vas uputim da vidite gde se nalazi to u dokumentu.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Video sam.

SUDIJA ROBINSON: Napravićemo pauzu od 15 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hteo sam samo da razjasnimo ono pitanje koje vam je postavio gospodin Najs zašto se, na primer, u ovom izveštaju za 25. mart pominje 26. mart, zašto u 26. martu 27., odnosno on vas nije pitao za ovaj sledeći, ali vi ste objasnili da stoji dana 26. marta u tački 5.3 od 25. marta "angažovaćemo". Govori se znači o budućem vremenu.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako. Govori se o budućem vremenu, to je predlog pretpostavljenoj komandi za angažovanje snaga na unapred dobijenom zadatku ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Razumem to. Dakle, da li je to potpuno identično sa ovim što je na sledećoj desnoj strani kad se kaže i za sledeći datum, isto se pominje Drina i isto se pominju isti zadaci? Znači, prethodni dan ima unošenje zadataka koji su rutinski već dati po ranijem naređenju. Je li to smisao?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To je smisao da se uvek dan ranije ili dva dana ranije dostavljaju ovi podaci, a uostalom ako pogledate kompletan dnevni izveštaj, uvek imate predlog angažovanja snaga za dane koji će slediti. To je po naređenju, znači, komande brigade kada je oformljena borbena grupa 2 još 1998. godine i kada smo počeli sa izbršenjem zadataka u graničnom pojasu na dubinskom obezbeđenju državne granice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala vam. Nećemo se više na tome zadržavati. Molim vas, pitao vas je gospodin Najs o tome da li je bilo nekakve civilne kontrole ili bilo kakvog mešanja, sada da ne tražim po transkriptu. Ja vam postavljam sasvim konkretno pitanje. Da li

ste vi ikada dobili bilo kakvu naredbu od bilo koga drugog, osim od svog pretpostavljenog komandanta?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nikad, gospodine Miloševiću i to uvek od prvo pretpostavljenog komandanta, a to je bio tada pukovnik Delić, komandant 549. motorizovane brigade. U par navrata sam dobio direktno naređenje od načelnika štaba prištinskog korpusa koji se nalazio u Đakovici i to u onim slučajevima kada je trebalo vrlo brzo intervenirati i nije bilo mogućnosti da se vrši neka redovna prepiska, ali tako tu mogućnost i to pravo je predviđeno pravilom službe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Shvatam to. Opet sasvim kratko o ovim pitanjima. Nešto je od toga i gospodin Bonomi postavio. Vi ste rekli da nije bilo dejstava u Beloj Crkvi ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Objasnjavali ste kako je ono nelogično što piše da su seljaci bežali uz reku a ako su bežali uz, onda nisu mogli da idu niz reku i tako dalje. A sad da zanemarimo i uz i niz, pa vas pitam da li je, dakle, bilo dejstava nekih od kojih su seljaci bežali? Ili, da još precizniji budem, da li su seljaci iz Bele Crkve bilo gde bežali?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja govorim za period 25. mart da nije bilo dejstava i da nemam podatak da su seljaci bežali. Znači, nije uočila nijedna moja jedinica, niti ja, niti sam u tom smislu dobio ijedan izveštaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su uopšte imali od čega da beže?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, to je kao da me pitate da li su tog dana bežali iz Beograda. Znači, apsolutno čim nije bilo dejstava, od čega bi bežali?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi niste toga dana i sledećih dana uočili seljake da beže iz Bele Crkve?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Uopšte nisam uočio nijednog civila, seljaka, kako ga vi nazivate, da je otišao, pobegao iz Bele Crkve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Najs je nekoliko puta rekao, "Vi ste dobili obaveštajne podatke da u Beloj Crkvi nema dejstava". Jesu li to

obaveštajni podaci ili su to podaci koje ste dobili od nekog svog potčinjenog starešine?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: A dobio sam ga od meni potčinjenog starešine, komandira borbenog obezbeđenja. Znači, neposredno od mog komandira kome sam ja bio komandant bataljona. I to i jesu u neku ruku, svi podaci se mogu svrstati pod obaveštajne podatke jer daju sliku i odražavaju stvarnost na određenoj teritoriji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to komandir vašeg borbenog obezbeđenja koje je išlo ispred vas putem kroz Belu Crkvu?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako koje je prošlo ispred moje jedinice, prošlo kroz Belu Crkvu, poselo položaj na istočnim, znači, istočno od selu Bela Crkva prema selu Celine, a onda se on vratio sa svojim neposrednim osiguranjem sa par vojnika i jednim vozilom u selo Zrze i kod silosa me sačekao i podneo mi izveštaj o tome ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odnosno podneo izveštaj da je sve mireno i onda ste vi prošli kroz Belu Crkvu kako? U marševskoj koloni?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U marševskoj koloni na motornim vozilima. Nije bilo potrebe da se jedinica razvija za borbu, niti to ikad radi ako nema podatke da se bar očekuje dejstvo po njoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li ste vi bili jedina jedinica koja je bila na tom prostoru tih dana ili je tu postojala još koja jedinica Vojske Jugoslavije?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Obodom Bele Crkve, znači asfaltnim putem, mogu ga i pokazati, samo da nađem kartu, od Zrza prema Velikoj Hoči (Hoce e Madhe), pardon, prema Orahovcu prošle su još dve borbene grupe, ali su one samo prošle, nisu ulazile u selo. A kroz selo Bela Crkva tog jutra je prošla od vojske samo moja jedinica i to opet deo moje jedinice, jer deo nije ni ulazio u Belu Crkvu i prošao je deo one četvrte čete 23. odreda posebnih jedinica policije. Ako treba, ja mogu to na karti da pokažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi bili u kontaktima i sa tom četom posebnih jedinica policije koja je bila na istom terenu?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, video sam ih neposredno da se kreću kroz selo Bela Crkva, takođe u koloni, s tim što su oni svoja motorna vozila ostavili u rejonu, deo motornih vozila koji je išao na tom pravcu su

ostavili u rejonu silosa, jer ima veliki parking, iz prosto praktičnih razloga, pa su kasnije inače ta vozila pratila u skokovima kako se pomerao i borbeni raspored. Znači, lično sam ih video kako u koloni marševskoj prolaze kroz selo, deo te jedinice, normalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ta jedinica imala bilo kakve aktivnosti u Beloj Crkvi?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tada sigurno nije imala nikakve aktivnosti, ako mislite na borbene aktivnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da. Bilo kakve aktivnosti koje su mogle da uznemire, na primer, civilno stanovništvo ili bilo šta drugo.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nikakvu takvu aktivnost nisu imali ni oni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala vam. Gospodin Najš vam je ovde citirao neki citat iz knjige "Po naređenjima" (Under Orders) u kome se opisuje oficir sa tri zvezdice u zelenoj uniformi. Da li bi prema tom opisu to morao da bude neki kapetan Vojske Jugoslavije?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, na osnovu ove tri zvezdice ja sam rekao; može biti kapetan, pukovnik ili general-pukovnik, ali na osnovu opisa ja sam takođe rekao da u vojsci nema degenerisanih ljudi ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Ne pitam vas to. Da li je... Koji je kapetan komandovao nekom od tih vaših jedinica? Vi ste bili jedina vojna jedinica koja je prošla kroz Belu Crkvu.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nije bilo ... Bio je jedan kapetan I klase, ali on je sa delom jedinica ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, molim vas. Da li je bio oficir sa tri zvezdice vaš na tom delu kroz Belu Crkvu?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ja pokušavam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetan I klase ima četiri zvezdice ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Četiri. Ja pokušavam da se setim. Dozvolite mi. Imao sam dvojicu poručnika, jednog starijeg vodnika, dvojicu starijih vodnika. Koliko se sećam, nisam imao nijednog baš kapetana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, niste imali nijednog kapetana u svojoj jedinici u toj aktivnosti? Ne kažem da niste imali uopšte u jedinici kapetana, nego u toj aktivnosti da li ste imali ili ne kapetana?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U toj aktivnosti ne mogu da se setim samo ko mi je bio komandir voda protivavionskih topova, ali sigurno nije mogao komandir voda biti kapetan. Morao je biti podoficir.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je bilo druge neke vojne jedinice koja je prošla tada kroz Belu Crkvu?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Kroz Belu Crkvu nijedna druga jedinica tada nije prošla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Vukoviću, da li postoji čin kapetana u MUP-u?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa, ja mislim da postoji ali, molim vas, nemojte me držati za reč. Ne znam njihove činove. Mislim da postoji. Ali ne znam kakve su vrste oznaka. Čak da vam kažem, što se tiče ovih zvezdica, pa ni mi na uniformama nismo nosili zvezdice. Zvezdice obično idu na službenu uniformu, a ne idu na ratnu uniformu, tako da uopšte izražavam sumnju da taj koji je video da je mogao videti zvezdice, znate, jer se na ratnoj uniformi nose sasvim drukčije oznake. To su pločice. Pa sad, kapetan ima mesingane tri crtice dužine možda nekih četiri, pet santimetara, a širine, ovaj, par milimetara koje su međusobno spojene. Ali ni to se ne može vidite jer se u borbi nosi borbeni prsluk koji i to pokriva, a na ramenima nije sigurno nijedan oficir ni podoficir imao oznake. Takva je uniforma, inače, borbena Vojske Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorite o borbenoj kamuflažnoj šarenoj uniformi osnovne zelene boje?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Upravo o toj maskirnoj uniformi M83, M89, M93 i tako dalje, koliko ih ima modela. U osnovi je zelena boja, ali ima i drugih boja kamuflažnih, kao što su crna, braon, tamno zelena, svetlo zelena i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro pukovniče, da li proizilazi da nije bilo čak ni teoretske mogućnosti da oficir Vojske Jugoslavije na kamuflažnoj uniformi na ramenima ima tri zvezdice?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, tu mogućnost ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čak i da je bio kapetan.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tu mogućnost apsolutno isključujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: I hvala što ste me potsetili da na radnim, odnosno tim borbenim uniformama i nema zvezdica, nego su samo trake u pitanju. Inače, gospodine Bonomi, ako ja mogu da vam odgovorim na pitanje koje ste postavili. Postoji čin kapetana u policiji, ali policijski kapetan nema zelenu uniformu, nego plavu.

SUDIJA KVON: Moram da primetim da gospodin Vuković nije odgovorio na isti način kada sam mu ja postavio isto pitanje. Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću. Svedok je rekao da kapetan u Vojski Jugoslavije može da nosi tri zvezdice na ramenu. Nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Kvon, da ne bude zabune. Svi kapetani imaju tri zvezdice na ramenu. To je na njihovoj redovnoj uniformi, ali ne na kamuflažnoj uniformi, borbenoj uniformi. Na borbenoj uniformi nema zvezdica, već ima tri trake...

SUDIJA KVON: Da, da. Čuli smo to. Molim vas, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada ću vas zadržati na ovom ratnom dnevniku i na ovoj dopuni na kojoj se naročito zadržao gospodin Najš. Molim vas da otvorite, kod mene je ovde strana izgleda probijena ovim povezivačem, ali to je 20 ... To je dopuna ratnog izveštaja za 25. mart 1999. godine...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Našao sam tu stranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači ... A posle tek ide 26. mart. I to je ono što vam je gospodin Najš citirao, dakle, ovde piše šta? Pošto je to bilo veoma i mnogo puta ovde tretirano u unakrsnom ispitivanju, šta piše? "Blokirana su ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: “Izvršen marš pravcem Žub - Đakovica,” ili ćete ovaj drugi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo ovo gde kaže: “Blokirana su i očišćena ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... sela Bela Crkva, Celine, Nogavac i deo Velike Kruše. Nije bilo gubitaka”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste dali objašnjenje koje, po mom utisku, izgleda nije bilo dovoljno, pa ću vas moliti da date jedno šire objašnjenje. Vi ste objasnili da je tada na komandnom mestu bio vaš zamenik.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da ste vi njemu radijom u kratkoj poruci koja traje, koliko? Par sekundi?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa tako, desetak do 15 sekundi ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... ne više da ne bi bili locirani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste, dakle, njemu saopštili, kako ste rekli, gde se nalazite na kraju dana.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Na kraju dana obavestio sam ga na kojoj sam liniji i to po kodiranoj karti koju je i on imao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... a on je onda ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači, vi ste mu samo dali informaciju gde se nalazite?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako i da nije bilo gubitaka u jedinici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da nije bilo gubitaka. Dakle, vi njemu javljate radijom, “nalazim se na poziciji toj i toj, nemam gubitaka ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' to bilo sve što ste mu rekli?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Sve i ništa više.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, vi ste objasnili da je on ovo "Blokirana su i očišćena sela" zasnovao na naredbi koju je i on imao kod sebe.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Na ... Tačno tako, na zapovesti komandanta brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, molim vas, pogledajte zapovest komandanta brigade. Dakle, vi mu javljate, "dostigao sam poziciju tu i tu, nemam gubitaka," a on onda unosi ovaj zapis da su blokirana i očišćena sela Bela Crkva i tako dalje. Šta piše u zapovesti komandanta brigade koju je i on imao kod sebe u istom primerku kao i vi?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Samo momenat ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta piše na strani 2? To vam je tabulator 3.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Samo da otvorim taj dokument, a jedini primerak zapovesti, da budemo precizni, je bio taj koji je on imao kod sebe ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... jer to je osnovno komandno mesto. E sad mi kažite koju tačku želite da vam pročitam?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pročitajte šta piše pod tačkom 4: "Odlučio sam ...

SUDIJA KVON: Molim vas, sačekajte. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li mogu da nastavim, gospodine Kvon?

SUDIJA KVON: Da, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče, sad obratite pažnju. Pročitajte ovu tačku broj 4, ona nije duga, gde piše "odlučio sam". To je odluka komandanta brigade.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: “Odlučio sam u saradnji sa 37. odredom PJP Niš, petom četom PJP Prizren, četvrtom četom PJP Đakovica izvršiti deblokadu komunikacije Suva Reka - Orahovac, blokirati i uništiti šiptarsko-terorističke snage u širem rejonu sela Retimlje i uspostaviti kontrolu teritorije na tom području. Grupišući glavne snage na pravcima Studenčane-Samodraže i Operuša-Retimlje, a pomoćne snage na pravcima Bela Crkva - Celina - Nogavac, Velika Hoča - Mala Hoča (Hoce e Vogel). Sledeći pravac Vinarski podrum - Vinare - Zojić- Medvece” i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dobro. Sve je u redu. Da li je ovde znači jedan od pravaca, jedan pravac, ovde glavni pravac nas sad ne interesuje, nego kaže “pomoćne snage na pravcu ovom ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako i jedan ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta piše ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Jedan pravac ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bela Crkva ... Dobro. Jedan pravac ...

Ovaj prvi pravac nas ne interesuje, nego nas sad interesuje Bela Crkva. I šta ovde stoji?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Bela Crkva - Celina - Nogavac ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To je pravac po kome je išla moja jedinica, moja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I posle Nogavca, Velika Hoča.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne. Velika Hoča je sledeći pravac. To vam je od ovog pravca severnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E, dobro. Molim vas, dakle, ako ste vi njemu javili: “Nalazim se na poziciji toj i toj 25. marta uveče,” na kojoj ste se poziciji nalazili?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: 25. marta uveče sam, gospodine Miloševiću, izbio, znači ovladao selima Celine ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo gde ste, gde ste se nalazili 25. marta? To što ste njemu rekli.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Evo, samo momenat da nađem kartu za taj dan. To je karta označena kao Retimlje. Kod mene je u broju 14 data.

TUŽILAC NAJS: Želim samo da Pretresnom veću skrenem pažnju na to da ovo nije dokument koji je nastao u predmetno vreme. On se jednostavno oslanja na kartu koja je napravljena za komisiju ili od strane komisije iz drugog materijala. Tako da, iskreno govoreći, ne vidim na koji način to njemu može da pomogne i isto to važi za sva ostala dokumenta komisije koja ne zadovoljavaju standardne zahteve da dokument jednostavno može da se koristi da bi osvežio sećanje. Ja jednostavno sada ne razumem na koji bi način to moglo sada da se iskoristi.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, to je onda prigovor, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Da. Problem sa dokumentima komisije koje dobijamo tokom vremena pomažu samo da se sazna šta je komisija radila, ali očigledno je da svedoci dolaze ovde pripremljeni na osnovu najrazličitijih materijala, materijala koje oni nisu pripremali. Mi ne znamo o kakvim je osnovnim materijalima reč, onim na koje su se oslanjali i iznenada otkrivamo da su zaista postojale radne karte koje su nastale u predmetno vreme, a koje nama nisu dostavljene i ne znamo na koji bi način ti dokumenti mogli primereno da osveže njegovo sećanje. Naravno, standardni testovi su različiti za ova dokumenta i za tradicionalne načine osvežavanja sećanja i ovo jednostavno ne bi bilo dozvoljeno da se oslanja na dokument čija pouzdanost ne može da se opravda dokumentima nastalim u predmetno vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče, molim vas, nećemo se oslanjati na kartu.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, možemo, gospodine Miloševiću, da se oslonimo na ovu ovde kartu. Ja uopšte nisam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je karta iz predmetnog vremena

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Iz predmetnog vremena. Ja uopšte nisam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E izvolite, onda ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... hteo da osvežavam svoje sećanje, nego da se to vidi, ono što pričam. A evo, pokazaću to ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pokažite na karti ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... na ovoj karti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, interesuje me odgovor na pitanje koja je to bila pozicija sa koje ste javili svom zameniku da se na njoj nalazite 25. marta uveče. Na kojoj ste se poziciji našli 25. marta uveče?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Na poziciji ... Znači, pogledajte, istočno od sela... Pardon, samo da nađem selo Celine. Evo ga. I to je upravo ova pozicija, piše Brinja, pa ide, ima trigonometar 337 i povija prema objektu Blini. Znači, uspeli smo na tu, imate još jednu istočniju od Brinje, pardon, jugoistočnije za oko 500 metara do kilometar objekat 450. E sad, zašto mi je potrebna karta? Pa, dozvolićete da ja ne mogu da pamtim sve trigonometrijske tačke, ali ako ima potrebe, ja mogu celokupan sastav ovog Suda da odvedem na lice mesta i da im pokažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sad, molim vas, zadržite se, ja sam našao i ovaj objekat, vi to zovete vojnom terminologijom, objekat, to je neko brdo, koliko vidim i taj trigonometar 450 na mapi koja je preda mnom. Da li ste vi došli iz pravca zapad ka jugoistoku ili ka istoku?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako, opšti pravac je i bio, znači, zapad-istok.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, ako bi mi povukli, kao što na primer, vi kažete, "Došao sam... Tada sam bio na objektu Brinja, trigonometar 450," to je jedno od drugog par stotina metara, ali sve ne liniji sever-jug. Dakle, ako vaš zamenik dobije od vas podatak da ste vi na objektu Brinja i trigonometru 450, na toj liniji postignutoj, da li onda on vidi šta ste vi pre toga morali da prođete?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, u svakom slučaju i moj zamenik je potpuno upoznat sa zadatkom i on je učestvovao u donošenju odluke ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sad, molim vas, da li se sada na ovoj karti vide sva ova mesta koja je on uneo u ratni dnevnik? Dakle, da li se vidi među tim mestima koja ste nesumnjivo, ako stavimo ruku na Brinju i trigonometar 450, da li se vidi da ste prošli upravo Belu Crkvu, Celine, Nogavac i deo Velike Kruše? Da li se to vidi?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: To se tačno vidi i to je on jedino mogao da zna na osnovu svoje karte i na osnovu zapovesti komandanta brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, slušajući da vi kažete da ste na objektu Brinja i trigonometru 450 on je sam mogao da zaključi da ste vi prošli i Belu Crkvu ...

TUŽILAC NAJS: Ne, ne. Ovo je i sugestivno i tendenciozno.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

TUŽILAC NAJS: Ako on to hoće ovako da radi, neka pozove tog zamenika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson ...

SUDIJA ROBINSON: Vi ne možete da kažete "on je to mogao da zaključi". To je sugestivno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas, gospodine Robinson, maločas je svedok rekao da se naredba komandanta brigade nalazi na komandnom mestu brigade kod njegovog zamenika. Svedok je rekao da mu je javio 25. uveče na kom se objektu nalazi. Ovo su materijalne činjenice. Ja ne mogu da pomerim ni Brinju ni trigonometar 450. Vidi se, znači, da je ta linija Brinja-trigonometar 450 istočno od Velike Kruše, Celina i Bele Crkve, odnosno, celog tog prostora koji po naredbi su oni morali da prođu. Pošto je to isto tako oficir Vojske Jugoslavije koji dobro zna naredbu, zna šta mu radi jedinica i ako mu se kaže "tu smo" znači da je ono što je do toga moralo da se pređe da bi se bilo tu. A to su upravo ova mesta koja su u dopuni ratnog izveštaja unesena i to nije nikakvo sugestivno pitanje ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ... nego činjenice.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ali mi smo već čuli iskaz o tome šta odakle može da se vidi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne šta se odakle može videti, gospodine Robinson. Ovde je jasno da ako u zapovesti piše da treba da prođete objekte A, B, C, i D, a vi javite da ste na objektu E, onda onaj ko upisuje zna da ste prošli A, B, C, i D da bi došli do E. To je elementarna stvar. Jer on u zapovesti ima tačno i

ima na radnoj karti, odnosno na karti one zapovesti koja je iz onog vremena ucrtano šta sve ta jedinica radi. I on takvu kartu ima u štabu brigade na komandnom mestu brigade. Prema tome, postavljam ...

SUDIJA BONOMI: Bez obzira na to da li je to elementarna činjenica ili ne, na svedoku je da to kaže, a ne vi. Sugestivno pitanje je pitanje u kojem vi svedoku date odgovor. To ne smete da radite prilikom dodatnog ispitivanja, a to je upravo ono što vi radite i upravo ono na šta je Tužilaštvo izjavilo prigovor.

TUŽILAC NAJS: Ali tu ima još jedna stvar. Cela ova linija dodatnog ispitivanja zasniva se na pukoj mogućnosti koju je spomenuo ovaj svedok kako je moglo da dođe do toga da je napisana takva beleška o čišćenju Bele Crkve. Nemamo nikakvih dokaza o tome da je ta beleška zaista napisana pozivanjem na prvobitnu naredbu. To je tek pretpostavka. Prema tome, sada samo radimo pretpostavku na pretpostavci.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, nastavite i bez sugestivnih pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ovo uopšte nije pretpostavka nego elementarna stvar koju obrazovan oficir mora da zna. Čovek koji zamenjuje komandanta ...

SUDIJA ROBINSON: Idemo dalje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je, dakle, objekat Brinja i trigometar 450 istočno od svih ovih mesta koja je vaš zamenik zapisao u dopunu dnevnika?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako, istočno i jugoistočno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... zavisi odakle se gleda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A vi ste došli praktično ... Da li ste vi došli preko svih ovih mesta?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, gospodine Miloševiću, ako sam rekao već da je opšti pravac dejstva ili kretanja moje jedinice zapad-istok, a ja se

nalazim istočnije od nabrojanih sela, sasvim je normalno da sam morao kroz njih da prođem i to svako ko zna da čita i da gleda mora da vidi i da mu bude jasno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... a ne jednom oficiru kakav je bio moj zamenik. Inače odličan starešina, odličan oficir.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ovde u ovome "odlučio sam" se taj pravac tačno navodi: Bela Crkva - Celine - Nogavac - Velika Hoča i ja tu sada stavljam crtu, pošto posle Velike Hoče na karti ovaj objekat Brinja i trigonometar 450 ... Ja ... Velika Hoča, Velika Kruša valjda.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne. Rekao sam već, Bela Crkva, Celine, Nogavac je jedan pravac, a drugi je pravac Velika Hoča, Mala Hoča ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kruša ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... to se nalazi gore zapadnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne. Ne, ne to. Ne govorim o tome. Ja sam pogrešio.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Nogavac je jasan. To je opšti pravac dejstava. Iz njega, ja sam i rekao da je po automatizmu iz ovog dokumenta prepisao kroz koja smo sela prošli. Čim ga nisam izvestio o nekim posledicama, nije bilo potrebe da ništa više unosi, niti je on imao mogućnosti da proveri na drugi način šta smo i gde u kojem selu radili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, sada ... To smo razjasnili. E sad, da razjasnimo i ove prve tri reči što je on upotrebio: "Blokirana su i očišćena," pa sad nabraja ona sela koja se već nalaze iza vaših leđa i kroz koja ste prošli. Pročitajte na prvoj strani zapovesti komandanta brigade šta piše. Šta piše? "Zapovest ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Samo momenat da to nađem, jer iskren da budem, pogubio sam se u ovim papirima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vam je ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Momenat. Momenat jedan. Momenat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... broj 3 ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Naći ću. Tu sam prvu stranicu negde ... Ako možete da mi pomognete da mi date prvu stranicu, jer sam je negde zaturio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, daću vam ja prvu stranicu. To vam je iz broja 3.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam se nikada bavio sa ovoliko papira na jednom mestu, pa mi ovo teško ide od ruke, ali tu je negde, naći ćemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, dobićete je sad.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Evo ... Obično je nađete kada vam nije potrebna. Izvinite, bila mi je ovde pri ruci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da vas vratim na pitanje. Hoću da sad objasnim ove tri reči na početku ovih... Ove geografske tačke smo tu objasnili. E, sada ove: "Blokirana su i očišćena," to je napisao. Šta piše u zapovesti ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: U kojoj tački?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... komandanta brigade. Ne, ne, u naslovu zapovesti?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: A piše, "Zapovest za uništenje šiptarskih terorističkih snaga u širem rejonu sela Retimlje, deblokadu komunikacije Suva Reka - Orahovac i uspostavu kontrole teritorije".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to što je definisano u zapovesti, gde se, dakle, nalaze sva ova mesta u odluci na drugoj strani, on je zapisao da su blokirana i očišćena. Znači, da li ... O kakvoj se aktivnosti, dakle radi? Šta piše u zapovesti, "Zapovest za..."

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: "Uništenje šiptarskih ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... terorističkih snaga, dakle ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... terorističkih snaga u širem rejonu sela Retimlje".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li se može to “blokirano i očišćeno” smatrati bilo čim drugim nego da se odnosi na šiptarske terorističke snage?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, to sam ja odavno objasnio ...

SUDIJA BONOMI: Ovo je opet besmisleno.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, dobro znate da je to sugestivno pitanje.

TUŽILAC NAJS: To je više od toga. Vidimo kako se ovde nepotrebno troši naš najdragoceniji resurs u ovom Predmetu, a to je vreme dodeljeno optuženom da iznese svoju odbranu i upravo on je osoba koja to vreme bespotrebno troši.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je vaš zamenik, rekli ste, imao ovu zapovest, da vam ne postavljam sugestivna pitanja?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Imao je. Ona je bila jedini primerak na komandnom mestu u selu Žub.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Šta on podrazumeva pod ovim što napiše “blokirana i očišćena”?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, upravo ono što sam podrazumevao i ja kada sam objašnjavao taj pojam. To znači blokiran prostor i ako hoćete, očišćen prostor od naoružanih terorista ali ja bih vam skrenuo pažnju i na 3. stranu, na tačku 5.5, gde takođe piše konkretan zadatak bataljona, a objasnio sam zašto moja jedinica nije vršila pretres sela Bela Crkva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo čekajte, da svima bude jasno. U tački 5.5 piše “Zadatak ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: “Borbene grupe 2.” Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da i šta piše?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: “Energičnim napadom izvršiti pretres sela Bela Crkva, izbijanje na liniju Brnjača (Bernjake) - Kosa - Brod (Brad) - trigonometar 432 - trigonometar 440,” i dalje u sadejstvu, znači, govori se o liniji blokade, ali ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali piše i “u sadejstvu sa snagama u blokadi uništenje šiptarskih terorističkih snaga u Celini ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: “U Celini i Nogavcu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nogavac, presecanje Velike Kruše i tako dalje.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako piše, a ja sam objasnio da sam imao relevantne podatke da u selu Bela Crkva nema terorista i da zato nismo ni pretresali ovo selo. Uostalom, komandant brigade je takođe to jutro prošao obodom sela Bela Crkva, asfaltnim putem koji od Zrza vodi prema Orahovcu, jer je išao na svoje komandno mesto ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: I on je čak i uputio iz rejonu Podruma i Brnjače deo moje jedinica na svoj pravac prema Amovcu, jer odlično poznaje čovek taj teren, jer je rođen na Kosovu i Metohiji i tamo je živio dugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A ovde se u zadatku koji vaš zamenik ima na komandnom mestu brigade kaže: “Energičnim napadom izvršiti pretres sela Bela Crkva”.

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno. I on je mislio da je i taj deo zadatka izvršen, što je sasvim logično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo jasno. Vrlo jasno. Vi ste objasnili zašto nije bilo nikakvog energičnog napada, jer nije bilo nikakve vatre...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Dejstva terorista, jasno. I to je sve vreme mog boravka na Kosovu i Metohiji i 1998. godine i do kraja rata bio isti slučaj. Gde nema dejstva terorista, nema ni našeg dejstva, nema svrhe.

SUDIJA BONOMI: Ja sam se sad sasvim izgubio. Zašto bi on trebalo da pretpostavi da je to blokirano i očišćeno na osnovu reči “pretresite selo”, kad se u odnosu na druga sela specifično koristi izraz “uništiti šiptarsko-terorističke snage”?

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa, gospodine Bonomi, mora se prvo ceo zadatak pročitati. Iz celog zadatka se upravo i vidi odgovor na ovo pitanje, jer smisao pretresa terena ...

SUDIJA BONOMI: Ne, ne ...

SVEDOK VUKOVIĆ: ... pretresa terena upravo jeste otkrivanje terorista i ...

SUDIJA BONOMI: Ali, gospodine Vukoviću, kako vi možete da pretpostavite da će teroristi i biti pronađeni? Jer pretres podrazumeva da ćete vi možda naći, a možda nećete naći teroriste na konkretnoj lokaciji. A vaš zamenik je, prema vašim rečima, izgleda pretpostavio da tamo jesu pronađeni neki teroristi i zato se on ovde poslužio rečju "očišćeno".

SVEDOK VUKOVIĆ: Ne. On je samo, ja sam rekao, po automatizmu prepisao zadatak koji je imao u dokumentu ispred sebe, a nije imao ...

SUDIJA BONOMI: Ako je on to uradio, onda to otvara mnogo šire pitanje, a to je: jesu li sve te analize koje su ovde stavljene pred nas, zapravo na kraju tek kopije originalnih planova? Ja jednostavno želim da objasnim da, prvo, ne razumem vaše objašnjenje, a drugo, onoliko koliko od vašeg objašnjenja razumem, čini mi se da nije od velike pomoći za teze Odbrane.

SVEDOK VUKOVIĆ: Ja mogu da ponovim ispočetka, ako vi dozvolite. Analizu koju...

SUDIJA BONOMI: Ne, hvala. Vi meni uopšte ne objašnjavate zašto je vaš zamenik upotrebio reč "očišćeno", a u naređenju je stajalo da treba pretresti.

SVEDOK VUKOVIĆ: Pa, svrha, gospodine Bonomi, pretresa jeste upravo da se otkrije da li na nekom terenu ima terorista i ako ih ima da se eliminišu, na jedan od načina, sa tog terena. To je svrha cele akcije. A akcija se izvršava blokadom rejonu i pretresom određenog rejonu. Ne znam kako bih drugačije ovo mogao da vam objasnim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pukovniče, radi celovitog objašnjenja, samo još jednom pročitajte prethodnu tačku 4 gde kaže ... Šta kaže?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: "U saradnji ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Preskočite u saradnji s kim, nije važno, šta piše, glagol, "izvršiti", šta?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Samo momenat da nađem ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U prvom redu ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Momenat ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... tačka ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: ... momenat: "Izvršiti deblokadu komunikacije Suva Reka - Orahovac. Blokirati i uništiti šiptarske terorističke snage u širem rejonu sela Retimlje i uspostaviti ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I onda se ... Dobro i je l' se pominje sada dalje u istom tom pasusu Bela Crkva, Celine, Nogovac, Velika Hoča i tako dalje?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako. Pominje se opšti pravac i to selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li znači da u zapovesti komandanta brigade piše "blokirati i uništiti"?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, tačno tako piše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to vidi i vaš zamenik ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... blokirati i uništiti ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno. Jedino to i može da vidi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kako, dakle ... "Blokirati i uništiti šiptarske terorističke snage", to piše?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, na šta se odnose njegove reči...

SUDIJA BONOMI: Samo trenutak. Pokažite mi gde se to nalazi u vezi sa Belom Crkvom?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U istom pasusu. To je tačka 4, gospodine Bonomi, gde piše, "odlučio sam," pa u drugom redu lepo piše, "blokirati i uništiti šiptarske terorističke snage".

SUDIJA BONOMI: Na žalost, ne vidim to ovog trenutka. A dobro, sada vidim tačku broj 4 i vidim, "odlučio sam", dobro ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: "Blokirati i uništiti šiptarske terorističke snage u širem rejonu sela Retimlje i uspostaviti kontrolu teritorije na tom području," znači blokirati i uništiti. Kako? "Grupišući glavne snage na pravcima," i onda kaže jedan pravac i drugi pravac. I taj drugi pravac je Bela Crkva, Celine, Nogavac, Velika Hoča, Mala Hoča i Podrum. Znači, ako izdvojite ono što je nebitno za ovo pitanje, piše, "blokirati i uništiti na pravcu Bela Crkva, Celine, Nogavac, Velika Hoča, Mala Hoča šiptarske terorističke snage. To piše u jednom jedinom pasusu. Sve to zajedno. Blokirati i uništiti.

SUDIJA BONOMI: Molim poslužitelja da stavi sledeću stranu. Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas ... Ovo je, znači, tačka 4 gde on saopštava šta je svrha, šta je cilj aktivnosti, a onda tačka 5 je ...

SUDIJA ROBINSON: Čekajte, gospodine Miloševiću. Molim poslužitelja da vrati prethodnu stranu, dobro. Hvala. To je dovoljno. A sada ponovo sledeću stranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: E sada, tačka 5 nosi naslov, to je naslov te tačke "Zadaci jedinica" i onda, ustvari, komandant brigade u ovom poslu što se zove "blokiranje i uništenje šiptarsko terorističkih snaga", određuje gde koja jedinica dejstvuje. U tački 5 je samo svaka jedinica šta ima da radi. Znači, u okviru tog blokiranja i uništenja šiptarsko terorističkih snaga u tački 5.5 kaže, "energičnim napadom izvršiti pretres sela Bela Crkva, izbijanje na liniju Brnjače," i onda Celine, Nogavac, Velika Kruša i tako dalje. Znači, govori se o energičnom napadu. A pukovnik Vuković je objasnio, u svakom slučaju bi se to desilo da je u Beloj Crkvi bilo terorista. Pošto ih nije bilo, oni su samo prošli, ali ih je bilo u sledećim, znači Celinama ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Miloševiću. Nastavite. Nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Najs je, citirajući vam ovaj pasus iz 30. marta gde vi kažete da je prošlo oko 2.000 ljudi ...

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ga nemam kod sebe. Molio bih vas da mi date.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da zbog uštede vremena ga ja pročitam. Nema, nema nadam se nikakve bojazni da ću da pročitam nešto pogrešno. Vi govorite prošlo 2.000 ljudi i tako dalje i gospodin Najs je rekao da ste vi to upisali kao zadovoljavajući rezultat. Molim vas, da li vi upisujete u ratni dnevnik zadovoljavajuće ili nezadovoljavajuće rezultate ili upisujete činjenice?

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Upisujem samo činjenice. A ako već hoćete na zadovoljenje, ako je zadovoljstvo upisivati gubitke vlastitih snaga, onda neka bude tako. A svoj stav o iseljavanju svih civila, pa i Šiptara, ja sam u tom istom dnevniku dao i rekao sam šta mislim o tome. Nijedan normalan čovek ne može da gleda patnje drugih ljudi, a da pri tome ostane ravnodušan. A ovde ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste napisali u dnevniku: "Nema ništa tužnije no gledati kolonu sirotinje koja se po nečijem nalogu seli iz svojih kuća".

SVEDOK VUKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako sam napisao i to i sada mislim da stvarno nema ništa tužnije.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Mi smo čuli oba tumačenja i u glavnom ispitivanju i u unakrsnom ispitivanju i sada opet gubimo vreme na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, gospodin Najs je posebno insistirao na toj Beloj Crkvi i malte ne proglasio kako je pukovnik Vuković priznao da je vršio etničko čišćenje po tome što je zapisano u dnevniku. A potpuno je jasno kako je zapisano u dnevniku, jer imate i naredbu koja je striktna i imate njegovo svedočenje i imate mapu na kojoj možete da vidite gde se nalazio 25. marta uveče.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Miloševiću. Znači, vaš stav o reči "čišćenje" je to da kad god se koristi ta reč, koristi se u odnosu na OKV?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Apsolutno. I ja ne znam ni za jednog oficira, možete da dovedete koliko hoćete svih oficira koje želite iz Vojske Jugoslavije, ne verujem da ćete naći ijedan koji može da vam kaže nešto drugo.

SUDIJA ROBINSON: Koliko vam je još vremena potrebno za dodatno ispitivanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vrlo kratko. Ja mislim da bih to mogao da završim sad, ako malo produžite, da ne bih zadržavao svedoka.

SUDIJA ROBINSON: Problem je da ovde kasnije počinje suđenje.

TUŽILAC NAJS: Ja takođe ne mogu ovde duže da budem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SUDIJA ROBINSON: Sada moramo da prekinemo sa radom, a vi ćete, pukovniče, morati da se vratiti sledeće nedelje, u sredu, 9. novembra, u 9.00.

Fond za humanitarno pravo